

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 10
Kovas - March 6, 1998

PERIODICALS

Penktadienis-Friday

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Estijos Nepriklausomybės 80-mečio proga vasario 24 d. Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje iškilmingai iškelta Estijos valstybinė vėliava. Tradiciškai kartu iškeltos ir Latvijos bei Lietuvos valstybinės vėliavos. Lietuvos Prezidentas Algirdas Brauskas nusiuntė telegramą Estijos Prezidentui Lennart Meri, kurioje pasveikino jį ir visą estų tautą su valstybės švente.

- Lietuvos Seimas savo nutarimu nusprendė šių metų balandžio-spalio mėnesiais siųsti Lietuvos kariuomenės būrį LITPLA-7 Danijos Karalystės batalione dalyvauti NATO vadovaujamoje taikos stabilizavimo operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje. LITPLA-7 sudarys 44 kariai, tarnavę Lietuvos kariuomenės padalinuose ir išrinkti savanoriškumo principu. Jie pakeis Lietuvos kariuomenės būrį LITPLA-6, kuris į operaciją išvyko pernai spalio mėnesį.

- Seimo trečiuosiuose rūmuose vasario 25 dieną surengtas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos posėdis. Jame svarstyti už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių švietimo ir kultūros, taip pat Vasario 16-osios gimnazijos likimo klausimai, aptartas bendradarbiavimas su Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centru, pasikeista mintimis apie pasirengimą PLB kraštų valdybų pirmininkų ir PLB valdybos suvažiavimui liepos mėnesį.

- Vasario 24 d. Lietuvos Seimas ratifikavo 1993 metais Paryžiuje pasirašytą Konvenciją dėl cheminio ginklo kūrimo, gamybos, kaupimo ir panaudojimo uždraudimo bei jo sunaikinimo. Lietuvoje cheminio ginklo nėra, o konvencijos priede nurodytos cheminės medžiagos negaminamos. Todėl pagrindinė sritis, kuriai bus taikomos Konvencijos nuostatos, yra cheminių medžiagų importo, eksporto bei jų panaudojimo Lietuvoje kontrolė.

- Baigta bendros Vokietijos ir Lietuvos uždarnosios akcinės bendrovės "Ostsee Fisch Kretinga" žuvies perdirbimo fabriko statyba. Objekto vertė - 5 milijonai litų. Daugiau kaip 90 procentų bendrovės akcijų priklauso dviem Vokietijos kompanijoms, kitos - privatiems Lietuvos verslininkams. Fabrikui žaliava bus gabenama iš Vokietijos.

- Kipro Petrausko ir Fiodoro Šaliapino kultūros ir draugystės fondas vasario 21 d. Vilniuje surengė labdaros koncertą, skirtą paminėti didžiojo boso Fiodoro Šaliapino 125-sioms gimimo metinėms. F. Šaliapinas buvo Lietuvos garbės pilietis, Gedimino pirmojo laipsnio ordino kavalerius. Koncerte dainavo Lietuvos operos bosai Vytautas Bakula ir Vladas Bagdonas, Rusijos bosai Aleksandr Vedernikov ir Sergej Baikov, choras "Vilnius".

- Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdžio Vilniaus valdyba vasario 22-ąją Žvėryno parapijoje surengė Blaivystės sekmadienį. Švenčiausiosios Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje buvo aukojamos mišios už blaivėjimą.

PŪLIUOJANTI ŽAIZDA

Dr. Algimantas Kabaila

Laikas nuo laiko nuskamba stačiai stulbinantys pranešimai, kad Lietuvoje buvę KGB valdininkai ir aukšti karininkai laisvai veikia ir net ruošia šamokslus, kurie turi politinę reikšmę. Išties, nestebėtina, nes kadaise siūlyti įstatymai, kurie varžo buvusių okupacinio režimo darbuotojų veiklą, buvo tuometinės faktinės Seimo daugumos atmesti. Tokie įstatymai vadinami "liustracija". "Liustruoti" - archaiškas žodis, reiškias "iškilmingai nusiplauti kraujo kaltę nuo asmens ir jo namų".

Liustracijos klausimu įdomų straipsnį anglų kalba parašė Harvardo profesorius Richard Pipes: "Kai sąjungininkai nugalėjo ir okupavo Vokietiją 1945 metais, jie nedelsdami įvedė denacifikacijos procesą, kurio tikslas buvo išskirti iš atsakingų pareigų valdžioje ir mokslo įstaigose asmenis, kurie aktyviai veikė nacių režime. (...)

Nieko panašaus neįvyko pokomunistiniuose kraštuose Rytų Europoje. Nesenai prancūzų išspausdinta studija "Juodoji Komunizmo dėžė", redaguota Stephane Courtois, tvirtina, kad komunistiniai režimai pasaulyje sunaikino nuo 85 iki 100 milijonų žmonių. Tai maždaug keturis kartus daugiau negu visos Hitlerio aukos. Bet tuose kraštuose, kurie nusikratė komunizmo diktatūros, asmenys, atsakingi už tuos baisius nusikaltimus, nebuvo nubausti. (...)

mus, nebuvo nubausti. (...)

Po Sovietų Sąjungos imperijos suirimo 1989-1991 metais tiksliai vienas kraštas ėmėsi veiksmų nubausti už komunistų nusikaltimus atsakingus asmenis. 1991 m. spalio mėnesį Čekoslovakija priėmė "liustracijos" įstatymą, kuris neleido buvusiems aktyviems komunistiniame režime užimti atsakingas valstybines pareigas. (...) Nei Rusija, nei Lenkija, nei kuris kitas nuo sovietų priklausęs kraštas nepasėkė tuo pavyzdžiu. Nei vienas buvęs gulagų administratorius ar sargybinis nebuvo patrauktas atsakomybėn. Komunistų partijos (nors kartais su skirtinga etikete) yra ir toliau aktyvios tuose kraštuose ir jiems leidžiama rodyti kūjo ir pjautuvo emblemą. (...)

Kad nusivalytų nuo to baisaus paveldo, Rusija ir jos buvę satelitai turėtų akivaizdžiai pasižiūrėti į savo nesena praeitį ir, sekdami Čekų Respublikos pavyzdžiu, išskirti iš krašto politinio gyvenimo asmenis, kaltus politiniais kriminaliniais nusikaltimais. Nesugebėjimas to padaryti apsunkins neseniai atgimusius jaunų demokratijų kraštus kriminaliniu paveldu", - baigia savo straipsnį profesorius Richard Pipes.

Reikia pastebėti, kad 1998. 02. 05 "Lietuvos aide", Linos Pečiūnienės straipsnyje, diskutuojamas naujo įstatymo Lietuvoje projektas, kuris turi šiek tiek

bendro su liustracija. Tas straipsnis baigiamas teiginiu, kad "neseniai liustracijos įstatymą priėmė Lenkija", [gi] "Estijoje panašus ir mūsų [projektą] įstatymas sėkmingai veikia".

Gal taip, o gal ir ne visai taip. Laikas parodys. Grįžtant prie profesoriaus Pipes straipsnio, tenka pripažinti, kad sunku ginčytis su tokia stipriai ir tiesiai išdėstyta logika. Betgi galima kritikuoti šio straipsnio filosofinius pagrindus dėl kitų priežasčių. Pipes teatreikia dėmesį į bausmės aspektą bet kurio liustracijos įstatymo. Yra dar stipresnių motyvų, negu noras nubausti kaltuosius už komunistinio režimo nusikaltimus. Tai, būtent, noras ir reikalas leisti viešai ir visiems atities laikams nusiplauti - "iškilmingai nusiplauti kraujo kaltę nuo asmens ir jo namų" - žmonėms, kurie yra nekalti. Kąžko panašaus siekia "Truth and Reconciliation Commission" (Teisybės ir Susitaikymo Komisija) nuo aparteidos nusikračiusioje Pietų Afrikoje. Ir reikia pabrėžti, kad daugiau yra nekaltų žmonių, įskaitant ir buvusius kompartijos narius, negu kaltų. Tol, kol tokio nekaltumo išaiškinimo neįvyko, palieka neužtarnauta dėmė visiems žmonėms, kurie per tą penkiasdešimtmetį vienu ar kitu būdu, mažiau ar daugiau, buvo priversti bent iki tam tikro laipsnio kooperuoti, nors gal ir ne kolaboruoti, su komunistiniu režimu, su okupanto vietininkais.

Pūliuojančia votį tenka prapjauti. Ne tam, kad atsirastų nauja žaizda, bet tam, kad išsivalytų pūliai ir ta žaizda galėtų pilnai išgyti.

Užgavėnių šventė Rumšiškėse

A. Žižiūno nuotr.

AR GALĖS PREZIDENTAS BŪTI LIETUVOS VADOVU?

Vytautas Rubavičius

Vyriausybės kreipimasis į Konstitucinį teismą

Vykstant Lietuvos prezidento rinkimams, Vyriausybė kreipėsi į Konstitucinį Teismą (KT), prašydama paaiškinti, ar 1996 m. gruodžio 10 d. Seimo priimtas nutarimas "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos" neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 92 straipsnio ketvirtajai daliai, kurioje sakoma, jog po Seimo rinkimų arba išrinkus Respublikos prezidentą Vyriausybė turi Respublikos prezidentui grąžinti savo įgaliojimus. KT priėmė nutarimą, kurį

skaitydamas negalėjau susilaikyti - ėmiau komentuoti, aiškinis, ką reiškia tas ar kitas išsireiškimas, ką nori pasakyti ir ką išties rašo šio teksto kūrėjas KT, ką įtaigauja kai kurie prasmieniai tam tikrų pasažų sąryšiai. Tik iškart skaitytojus išpėju dėl vieno esminio dalyko. Esu ne teisininkas, o žmogus, kuris gyvenime per rankas perleido galybę įvairiausio pobūdžio tekstų, kiek domėjosi ir teksto, ir komunikacijos teorija, yra gilinesis ir teksto supratimo ir interpretavimo problemas. Tačiau tą nutarimo tekstą skaičiau ir kaip žmogus, norintis suvokti, kas vyksta mūsų

šalyje, kas ir kaip ją valdo.

Pirmiausia kas lėmė Vyriausybės prašymą? Politinė situacija, Vyriausybės, tiksliau, jos vadovo siekis užtikrinti sau tokią padėtį, kuri nepriklaustų nuo prezidento rinkimų. Tikroji šitaip keistai suformuluoto kreipimosi esmė susijusi su Prezidento, Seimo ir Vyriausybės galių konfigūracija. Galima pripažinti, jog Vyriausybė elgėsi racionaliai, šitaip formuluodama savo prašymą, nes tiesmukas formulavimas neabejotinai būtų sukėlus daug didesnį sujudimą.

Kreipiant dėmesį labiau į Vyriausybės ir KT tekstinius santykius, galima pasakyti, jog Vyriausybė prašė KT patvirtinti, kad

(mukelta i 4 psl.)

PREZIDENTO RINKIMAI KAINAVO BEVEIK 6,5 MLN. LITŲ

Visi kandidatai Lietuvos prezidento rinkimuose išleido 6 mln. 385 tūkst. litų. Tai paskelbė jų ataskaitas surinkusi Vyriausioji rinkimų komisija (VRK).

Daugiausiai lėšų savo kampanijai išleido i antrąjį rinkimų turą nepatekęs Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis savo reklamai surinko 2 mln. 425 tūkst. 10 litų.

Antrajame ture kovojusio teisininko Artūro Paulausko rinkimų kampanijai, VRK pateiktas duomenimis, buvo išleista 1 mln. 961 tūkst. 504 litai.

Trečiasis daugiausiai rinkimų kampanijai išleidęs pinigų yra

išrinktasis Prezidentas Valdas Adamkus. Jis savo kampanijai surinko 1 mln. 430 tūkst. 492 litus, tačiau dar turi 180 tūkst. litų nesumokėtų skolų. V. Adamkaus rinkimų štabas villiasi, jog pavyks jas padengti per mėnesį. Tam tikslui skirtos lėšos bus kaupiamos V. Adamkaus rinkimų fonde.

Visi kiti kandidatai žymiai atsiliko nuo lyderių trejeto. Mažiausiai pinigų rinkimams sukauptė ir išleido Seimo narys Rimantas Smetona - 14 tūkst. 176 litus. Tačiau ir šių pinigų R. Smetona iki galo neišleido - 468 litai dar liko nepanaudoti. **ELTA**

EIMUNTUI NEKROŠIUI - "AUKŠINĖ KAUKĖ"

Lietuvių režisieriaus Eimunto Nekrošiaus "Hamletą" Rusijos teatro autoritetų vertinimo komisija išrinko geriausiu 1997 metų užsienio spektakliu. Kovo 9-ąją Maskvoje Eimuntui Nekrošiui bus įteiktas geriausio užsienio spektaklio prizas - "Aukšinė kaukė".

Rusijos teatro meno "Aukšinės kaukės" apdovanojimai įsteigti 1994 metais. Jie Rusijos teatro menininkams skiriami už geriausios dramos, muzikinius, baleto, lėlių teatro spektaklius. Ge-

riausio užsienio spektaklio nominacija įsteigta tik šiemet, o i "Aukšinę kaukę" pretendavo ke liolikos valstybių spektakliai. "Aukšinės kaukės" vertinimo komisijoje dirba žymiausi Rusijos aktoriai, režisieriai, dramaturgai bei teatro kritikai.

Teatro režisieriui Eimuntui Nekrošiui už spektaklių "Mocartas ir Saljeris. Don Chuanas. Maras", "Trys seserys" ir "Hamletas" režisūrą ką tik įteikta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija. **ELTA**

PREMJERA: ŠOKIO SPEKTAKLIS "MOTERŲ DAINOS"

Lietuvos akademinio dramos teatro scenoje vasario 23 d. vakarą parodytas premjerinis šokio spektaklis "Moterų dainos". Jį pagal legendinės aktorės Marlen Dietrich dainas sukūrė jauna choreografė Andželika Cholina.

Judesio spektaklyje be žodžių vaidina septyniolika baleto artistų ir dešimt dramos aktorių. "Nuo šiol baleto menas bus plėtojamas mūsų teatre", džiaugdamasis premjeros vakarą teatrą tiesiog užplūdusia publika šmaikštavo Lietuvos akademinio dramos teatro vadovas Rimas Tuminas.

Pasak A. Cholinos, kuri yra ir

libreto autorė, naujasis spektaklis nėra tiesioginė Marlen Dietrich dainų iliustracija, tai greičiau nostalgiškas pasakojimas apie šio amžiaus vidurio moterį - jos gyvenimo stilių, meilę, likimą. Spektaklyje daugiausiai šoka profesionalūs baleto artistai, tačiau karščiausių publikos ovacijų šokio spektaklyje sulaukė dramos aktorių - Dalios Michelevičiūtės ir Andriaus Žebrausko - duetas.

"Moterų dainos" yra antrasis spektaklis po baleto "Medėja", kurį A. Cholina sukūrė su scenografu Marijumi Jacovskiu ir kostiumų dailininku Juozu Statkevičiumi.

ELTA

NBA NAUJOKAS ŽYDRŪNAS ILGAUSKAS DŽIUGINO ŽIŪROVUS

NBA naujokų rungtynėse tarp "Rytų" ir "Vakarų" rinkinių, kurios baigėsi rezultatu 85:80, nudingiausiu krepšininku pripažintas Žydrūnas Ilgauskas. "Cleveland Cavaliers" vidurio puolėjas žaidė 24 minutes, pelnė 18 taškų,

atkovojo 7 kamuolius. Lietuvis žiūrovus džiugino ne tik pelnytais taškais, bet ir išpūdingais dėjimais į krepšį. Pirmą kartą naujokų rungtynių istorijoje nudingiausiu krepšininku išrinktas užsienietis. **LR**

NAUJA SROVĖ LIETUVIŲ LITERATŪROJE

Leidykla "Tyto alba" išleido buvusio diplomato Aido Puklevičiaus pirmąjį romaną "Keturliolika 'Restitucijos' dienų". Autorius nedalyvavo savo knygos pristatyme, nes išvakarėse išvežtas į įkalinimo įstaigą. Buvęs Lietuvos ambasados Austrijoje pirmasis sekretorius ir Lietuvos delegacijos vadovas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijoje nuteistas ketveriems metams už tai, kad pasisavino stambią sumą pinigų, skirtų Lietuvos mokesčiams tarptautinėms organizacijoms. Pasak "Tyto alba" direktorės, Aido Puklevičiaus romanas pradeda naują lietuvių literatūros sritį. Tai profesionaliai parašytas komer-

cinis romanas, pirmasis lietuviškas politinis trileris. Romanu, kurio ištraukas autorius yra išvertęs į anglų kalbą, jau susidomėjo estų, latvių, švedų, danų leidyklos. Beje, "Tyto alba" direktorė šiek tiek baiminasi užsienio leidėjų klausimų, ar visi Lietuvos rašytojai sėdi kalėjimuose. Nesenai savo antrąją knygą pristatė buvęs "Lietuvos aidos" redaktorius Saulius Stoma. Savo pirmąją knygą Saulius Stoma parašė būdamas Lukiškių kalėjime. **R**

DARBININKO
prenumerata
priimama
(718 827-1351)

Arbatpinigiai

Visi dažnai keliaujam, valgome restoranuose, naudojames įvairiomis tarnautojų paslaugomis. Vieni tarnautojai yra gerai apmokami už mums teikiamus patarnavimus, kiti tik iš dalies, nes tikimasi, kad klientas apmokės dalį patarnavimo. Daugumas nežinome, kaip, kur ir kada elgtis, kam arbatpinigius duoti ir kam ne. Nėra taisyklių, yra tik papročiai, kam duodami arbatpinigiai.

Išvykdami į oro uosta, viešbuti, restoraną, kelionių laivą, poilsiavietę ar grožio saloną, nepamirškite pasiimti grynų pinigų, nes jų reikės arbatpinigiams.

Kyla klausimas, kam duoti arbatpinigį, kada ir kiek? Ar duosite tiek pat durininkui, kuris tik nurodo, kur padėti jūsų lagaminus, ir tarnui (bellhop), kuris juos neša į jūsų kambarį? Ar jus išpudžiote į delną porą dolerių asmeniui (valet), kai jis pastato jūsų automobilį ar kai tą automobilį pasimate? Jūs žinote, kad reikia duoti baro patarnautojui, kuris atneša jums gėrimą, bet ką daryti, kai jie dalina šampaną nemokamai kokiame priėmime? Ar picos pristatytojas gauna tiek pat, pristatęs vieną picą ir dešimt? Ar visuomet duodate arbatpinigį padavėjui(-ai), net kai jis(ji) labai nestropiai patarnauja? O kaip su batų valytoju, masažistu-terapistu, pianistu bare? Už paslaugas grožio salone, kelionių vadovui? Duoti arbatpinigį ar neduoti? To buvo atsiklausta patarnavimus teikiančių įstaigų ir žmonių, kurie paprastai gauna arbatpinigius, pvz., padavėjų, viešbučio tarnautojų, taksi vairuotojų ir pan.

Arbatpinigių davimą tvarkote jūs, nebent arbatpinigiai jau automatiškai būtų įrašyti į sąskaitą. Europoje arbatpinigiai įrašomi į sąskaitą, bet JAV-se tai rečiau praktikuojama ir nepopuliariu. Čia arbatpinigių davimas priklauso nuo kliento, kuris nusprendžia ar duoti arbatpinigį ir kiek jų duoti, įvertindamas patarnavimą.

Daugelyje darboviečių laukiama arbatpinigių iš klientu, nes tarnautojai menkai apmokami. Į klientą, kuris neduoda arbatpinigų, nors jam buvo suteiktas greitas ir geras bei mandagus patarnavimas, žiūrima kaip į neišsiauklėjusį žmogų arba šykštuolį.

Idomu, kad patarnavimai, kurie mažiausiai kainuoja, susilaukia didžiausių arbatpinigų. Pvz., batų valytojas, prašęs už nuvalymą 3.50 dol., paprastai gauna penkinę ir neprašoma gražos. Kirpėjas, kuris už plaukų nukirpimą ima 12 dolerių, gauna 3-5 dolerius arbatpinigį (25%). Bet plaukų stilistas, kuris ima 50 dolerių už apkirpimą, gauna žymiai mažiau - 5 dol. (10%). Yra susidariusios tam tikros normos.

Paprastai už maistą ir gėrimą patarnautojai gauna 15-20% sąskaitos kainos. Lagaminų nešiotojai gauna 1 dol. už kiekvieną bagažo vieneta. Limuzino ir taksi vairuotojai gauna 15% nuo nuvežimo mokesčio. Automobilų priėmėjai (parking valet), durininkai, viešbučių tarnaitės gauna keletą dolerių, o patalų kabintojai - rūbinių tarnautojai ir prausyklose patarnaujantys gauna 1 dolerį. Padėtis poilsia-vietėse (SPA) ir grožio salonuose nėra tokia aiški. Pvz., The National Cosmetology Association, didžiausios valstybės organizacijos, apimančios grožio salonų darbuotojus, atstovė Julie Becker sako: "Paprastai NCA netermina arbatpinigių davimo ir kai kurie mūsų organizacijos nariai neleidžia tai daryti savo salonuose". Arbatpinigių davimas yra labai populiarius Orlando

apylinkės grožio salonuose. "Mes neraginame klientų duoti arbatpinigį, bet jei jie jaučia, kad buvo tikrai gerai aptarnauti, tai jie nori atsilyginti ir duoda arbatpinigį", sako Hair Benders salono savininkas Altamonte Springs, FL. Arbatpinigiai Floridoje duodami įvairiose poilsia-vietėse (spas). Kai kur, pvz., Grand Floridian Spa Walt Disney World, automatiškai prie

sąskaitos prirašo 18%. "Kai klientas gauna vienoje vietoje daug patarnavimų iš įvairių patarnautojų, yra geriau prirašyti arbatpinigius prie bendros sąskaitos, kad klientui, būnant poilsia-vietėje, nereikėtų rūpintis arbatpinigiais įvairiems žmonėms, - sako vienas poilsia-vietės savininkas. - Nors automatiškai prirašomi arbatpinigiai visada yra kontroversinis dalykas, bet mes galvojame,

kad taip yra lengviau klientui ir visiems patarnautojams. Žinoma, poilsia-vietė turėtų viešai pranešti apie automatiškai prirašomus arbatpinigius".

Kitose vietose, pvz., grožio salonuose, nuolatiniai klientai nusprendžia, kam ir kiek duoti, sako viena grožio salono savininkė iš Floridos.

Libiausiai neaiškus klausimas, ar duoti arbatpinigį verslo savininkui, kuris taip pat aptarnauja klientus? Žinovai sako: "Nereikia nieko duoti, nes savininkas neturėtų priimti arbatpinigį"; kiti sako: "Žinoma, kad reikia duoti už gerą aptarnavimą. Kodėl ne?" Ir ką turi daryti klientas? Daugumas pataria, kad klientas pasiklaustų, kaip yra su arbatpinigiais, darant rezervacijas.

Arbatpinigių dydis

Kirpyklos, grožio salonai, spas.: kirpėjui - 2-3 dol., plaukų stilistui - 10%-20%, plaukų dažytojui - 10%-20%, plaukų plovėjui - 1-2 dol., manikiūristui - 15%, masažo terapeutui - 10%-15% spa, health club ar namuose.

Restoranai, barai, naktiniai klubai: padavėjui - 12%-20%, kokteilių padavėjui - 15%-20%, baro aptarnautojui - pora dolerių, maitre d' - paprastai arbatpinigiai neduodami, nebent esate nuolatinis klientas ir jis padaro jums ypatingą paslaugą, duodama mažiausiai 10 dolerių. Tarnautojams: prausyklose - 1 dol., kafeterijose ir restoranuose,

(nukelta į 5 psl.)

Apklauso rengėjai apklausė 16-29 metų žmones, kurių Lietuvoje gyvena apie 762 tūkstančius. Ši visuomenės dalis yra labiau išsilavinusi, dažnai keliaujanti po užsienį, tačiau labiau kenčia nuo nedarbo ir yra tebe-priklausoma nuo tėvų. Nedarbo problemą minėjo 38% jaunuolių. Darbo biržose dabar įsiregistravę 109 tūkst. jaunų žmonių. Jiems susirasti darbą trukdo darbo patirties neturėjimas, ir tai juos supriešina su senąja karta, kuri nelinkusi užleisti darbo vietų.

Palyginus su jaunimu, buvusiu prieš 10 metų, 27% dabartinių jaunuolių mano, kad jie pranašesni, nes turi geresnes galimybes veikti, 21% mano, kad jie demokratiškesni, 19% mano, kad jie labiau išsilavinę.

Jaunieji Lietuvos piliečiai labiausiai didžiuojasi Lietuvos sportininkais - 66%. Valstybės nepriklausomybė didžiuojasi 43% jaunuolių. Mažiausiai Lietuvos jaunuoliai didžiuojasi poli-

Sociologinė Lietuvos jaunimo apklausa

Jaunieji Lietuvos konservatoriai

R. Šuikos nuotr.

tikais - 0.8% ir socialine politika bei ekonomikos laimėjimais.

Lietuvoje gyventi liktų 32% jaunų žmonių, dažniausia kaime gyvenančių jaunuolių. 55% jaunuolių išvažiuotų į užsienį

keleriems metams pasimokyti ar užsidirbti pinigų, nuolat užsienyje gyventi norėtų 13% jaunuolių. Dažniausiai pasirenkamos užsienio valstybės - JAV ir Vokietija.

Referendume dėl stojimo į Europos Sąjungą už balsuotų 54% jaunimo, prieš balsuotų nuo 6% iki 11%.

Informaciją apie įvykius Lietuvoje jaunimas daugiausia gauna iš televizijos - 56%, iš radio - 21%, iš spaudos - 16%.

Šiuo metu tik 3% jaunuolių yra visuomeninių organizacijų nariai. Jų veikloje dažnai dalyvauja 6%, kartais 10%, niekada - 67%.

Aktyviau jaunimas ėmė dalyvauti rinkimuose. 1996 metais vykusiuose Seimo rinkimuose ketino dalyvauti 54%, o 1997

metais vykusiuose Prezidento rinkimuose - jau 87%.

Teatrų lankymu nesidomi 47% jaunuolių, meno parodomis nesidomi - 51%, knygų neskaito 18% jaunuolių.

Alkoholį reguliariai vartoja 21% jaunuolių, narkotikų niekada nevartojo 88%. 5% jaunuolių yra linke išbandyti narkotikus, o 0.3% vartoja juos nuolat.

Šios apklausos dumenys bus panaudoti rengiant vyriausybės jaunimo programą.

**Paremdami
lietuvišką spaudą,
jūs remiate
lietuviybę
Amerikoje**

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido-tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informaciją

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALE-

**KVEČAS
JONAS
1933 + 1976**

(nukelta į 4 psl.)

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Ar dar švęsime Kovo Vienuoliką?

Iš dainos žodžio neišmėsi, iš istorijos faktų neištrinsi, nebent tai būtų atliekama po sovietinio diktatoriaus ar jo ipėdinių padu. Lietuva, pasišventusių vadų drąsos įtikinta ir sustiprinta, pirmoji atsiplėšė iš Sovietų Sąjungos ir 1990 m. kovo 11 d. paskelbė nepriklausomybės atkūrimą. Džiaugtasi laisve, bet ar ilgai?

Žydai, išvesti iš Egipto nelaisvės, kelionėje į pažadėtąją žemę džiaugėsi artėjančiu laisvu gyvenimu, bet tas džiaugsmas nebuvo pastovus. Žydams vis dar kvepėjo Egipto cibuliai ir česnakai, kuriais galėjo socialiai pasistiprinti. Ir lietuviai, vos porai metų praslinkus nuo nepriklausomybės atkūrimo, demokratinuose rinkimuose 60% balsavusių dėka sugrąžino Lietuvą į šėtono šešėlį. "Anksčiau buvo ir geriau, ir sočiau!"

Nors naujosios Vyriausybės prieglobstyje keitėsi Lietuvos ministrų sudėtis, nors buvo papildomi ir taisomi Lietuvos konstitucijos paragrafai, bet oficialiai buvo paskelbtos Lietuvos valstybinės šventės ir Lietuvos valstybės vėliavos iškėlimo dienos. Per metus Lietuvos valstybės vėliava iškeliama 13 dienų, iš jų 3 dienas su gedulo ženklu. Taigi, vėliava iškeliama: sausio 13-ąją - Lietuvos laisvės gynėjų dieną; vasario 16-ąją - Lietuvos valstybės nepriklausomybės dieną; vasario 24-ąją - Estijos nepriklausomybės dieną; kovo 11-ąją - Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną; birželio 14-ąją - Gedulo ir vilties dieną (su gedulo ženklu); liepos 6-ąją - Mindaugo karūnavimo - Valstybės diena; liepos 15-ąją - Žalgirio mūšio dieną; rugpjūčio 23-ąją - Juodojo kaspino dieną (su gedulo ženklu), rugpjūčio 31-ąją - Išsivadavimo dieną; rugsėjo 23-ąją - Žydų genocido dieną (su gedulo ženklu); spalio 25-ąją - Konstitucijos dieną; lapkričio 18-ąją - Latvijos nepriklausomybės paskelbimo dieną; lapkričio 23-ąją - Lietuvos kariuomenės dieną.

Deja, 1997-tiesiems metams artėjant prie pabaigos, buvo skelbiami Vyriausybės planai keisti Lietuvos valstybinių dienų sąrašą, atsisakant net ir Kovo Vienuoliktosios! Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis gruodžio 15 d. pareiškė, kad jis nesutiks, jog Kovo 11-oji būtų išbraukta iš Lietuvos valstybinių švenčių sąrašo. Argi Lietuva negali turėti trijų brangių datų, primenančių valstybės susivienijimą (Mindaugo karūnavimas ir Lietuvos valstybės diena 1253 m. liepos 6 d.), nepriklausomybės atkūrimo paskelbimus 1918 m. vasario 16 d. ir 1990 m. kovo 11 d.?

Lietuviai dažnai sau stiprybės semiasi iš praeities. Kodėl taip yra? Mus žavi moralinės senųjų lietuvių savybės: tikėjimas, nuoširdumas, sąžiningumas, darbštumas, teisingumas. To taip pasigesta nelaisvės metais. Ar ne todėl ir išliko Lietuva, kad senoliai žinojo ant kokio pamato statyti savo nepriklausomybę? Tačiau neužtenka su nostalgija žvelgti į praeitį. Kokia Lietuva bus šiandien ir kokia ji bus perduota ateinančioms kartoms?

Visų pirma visi trokšta gyventi taikoje ir ramybėje, nes be to kraštas niekada neišbrīs iš vargų ir nesuklestės. Taika ir abipusė pagarba - raktas visų socialinių problemų išsprendimui. Daugelis socialinių reformatorių galvojo, kad tereikia pakeisti santvarką, ir bus tvarka ir teisybė. Tačiau viskas galų gale priklauso nuo žmonių. Žmonės, kurie negerbia kito žmogaus teisių, o rūpinasi tik savosiomis, sugadina ir pačią geriausią santvarką.

Lietuvos demokratinio išsivystymo laipsnis

Zenonas Prūsas

Praėjusių metų pabaigoje pasirodė įdomi knyga, pavadinata: "Nations in Transit 1997". Išleido Freedom House (FH) organizacija. Knygą galima gauti per Transaction Publishers, New Brunswick (USA) ir London (UK). Tai daugelio tyrinėtojų darbas. Jos redaktoriai yra Adrian Karatnycky ir Boris Shor, Freedom House, bei Alexander Motyl, Harrimano Institutas. Knygoje yra bandoma nustatyti 25 iš komunizmo išsivadavusių ir dabar nepriklausomomis esančių valstybių politinio ir ekonominio išsivystymo laipsniai 1997 metų laikotarpiui. Tarp jų yra visi buvusieji Sovietų Sąjungos satelitai, nepriklausomybės gavusios jos respublikos, įskaitant ir Rusiją, bei trys nuo Jugoslavijos atsisakydusios respublikos: Kroatija, Slovėnija ir Makedonija. Pačią studiją finansiškai parėmė US Agency for International Development, bet FH yra atsakinga už knygos išvadą. Prie davinių surinkimo yra prisidėję ne tik FH štabo nariai, bet ir visa eilė specialistų įvairiems kraštams. Pavyzdžiui, apie Lietuvą davinius surinko Dr. Judith Sedaitis, dirbanti prie Stanfordo universiteto esančiame Center for International Security and Arms Control. Knygoje yra įvertinti pasikeitimai politinėje, civilinėje, administracinėje, žiniasklaidos ir ekonomijos srityse. Visos 25 šalys yra įvertintos pagal demokratiją ir pagal ekonominį išsivystymą laisvosios rinkos kryptimi. Prie įvertinimų dirbo ne tik FH štabo nariai, bet ir buvo pakviesta dar eilė specialistų iš kitų organizacijų. Kiekvienoje kategorijoje individualios valstybės buvo įvertintos 7 punktų sistema, politinėje srityje pilnai demokratiškai išsivysčiusiai valstybei duodant 1 punktą, o autokratiškai tebevaldomai valstybei 7 punktus; taip pat ekonominėje srityje pilną rinkos ekonomiką įgyvendinusiai valstybei vertinant 1 punktu, o tebeturinčią sovietų tipo ekonomiką 7 punktais. Knygoje be visų valstybių įvertinimų ir palyginimų dar po maždaug 15 puslapių yra skirta kiekvienai individualiai valstybei, nurodant jos svarbiausias charakteristikas. FH yra gerai žinoma organizacija,

todėl šioje knygoje paskelbti daviniai gal turės kiek įtakos nutariant, kurias valstybes reikia pakviesti į Europos Sąjungą ir į NATO. Taigi, "Darbininko" skaitytojams gal bus įdomu sužinoti, kaip toje knygoje vertinama Lietuva.

Peržvelgus vertinimų davinius, matyti dideli skirtumai tarp įvairių valstybių. Geriausiai yra įvertinta Vengrija: politinių ir ekonominių rodiklių vidurkis yra 1.54. Blogiausiai yra įvertintas Turkmenistanas (6.66). Lietuvos rodiklių vidurkis politikai ir ekonomijai yra 2.28, taigi, daugiau Vengrijos, negu Turkmenistano, ir yra šeštoje vietoje tarp 25 valstybių.

Palyginus visų valstybių rodiklius, išsiskiria trys pagrindinės grupės. Pirmajai grupei buvo priskirtos 7 valstybės, jau turinčios išivirtinusią teisėsąugą, demokratinius procesus ir rinkos ekonomiką. Jos išsirikiuoja tokia tvarka (nurodant ir rodiklių vidurkius): Vengrija (1.54), Čekija (1.63), Lenkija (1.72), Estija (2.10), Slovėnija (2.13), Lietuva (2.28) ir Latvija (2.28). Ta grupė buvo pavadinta konsoliduotomis demokratijomis ir jų visų rodiklių vidurkis yra 1.95.

Antrajai grupei buvo priskirtos valstybės, kurios yra padariusios labai mažai arba beveik nieko priartėjimui prie demokratijos, civilizuotos visuomenės, teisėsąugos ir rinkos ekonomijos. Prie šios grupės buvo priskirtos Gudija (5.94), Tadžikistanas (6.07), Uzbekistanas (6.35) ir Turkmenistanas (6.66). Ta grupė buvo pavadinta konsoliduotų autokratijų ir statistinių ekonomijų valstybėmis. Jų rodiklių vidurkis yra 6.26.

Likusios 14 valstybių buvo priskirtos pereinančiam grupei, kiek tai liečia politiką ir ekonomiką. Jų visų bendras rodiklių vidurkis yra 4.27. Įdomu, kad prie jų buvo priskirtos ir kelios Lietuvos konkurentės pakvietimui į ES ir į NATO, būtent, Slovakija (3.60), Rumunija (4.26) ir Bulgarija (4.60). Šiai grupei priklauso ir Rusija (3.63), ir Ukraina (4.07), bei Kaukazo valstybės: Armėnija (4.38), Gruzija (4.44) ir Azarbadžanas (5.29).

Taigi, pagal šiuos rodiklius Baltijos kraštai yra pažangiausioje grupėje ir yra labai netoli atsilikę nuo Vengrijos, Čekijos ir Lenkijos bei gerokai lenkia kitas

kandidates į ES ir į NATO, išskyrus Slovėniją. Todėl po Vengrijos, Čekijos ir Lenkijos priėmimo turėtų ateiti ir Baltijos kraštų eilė.

Knygoje taip pat spėliojama, kodėl pirmajai 7 valstybių grupei pavyko taip pralenkti likusias 18 valstybių, einant į demokratiją ir į rinkos ekonomiką. Vienas autorius (Alexander Motyl) pagrindine priežastimi laiko tai, kad prie sovietų tos 7 valstybės turėjusios daugiau laisvių ir buvusios mažiau varžomos Sovietų Sąjungos imperIALIZMO. Atseit, jos turėjo dalines autonomijas. Ta išvada tikėtų Vengrijai, Čekijai ir Lenkijai, bet būtų netikslu taip charakterizuoti Baltijos kraštus, kurie tada buvo gal ir labiau prispausti negu tokia Armėnija ar Gruzija. Juk Veng-

rijoje, Čekijoje ir Lenkijoje nebuvo pilnai įvykdyta žemės ūkio kolektyvizacija. Jos galėjo daliai pasirinkti, ar gaminti ginklus Sovietų Sąjungai, ar kasdieninio vartojimo prekes eksportui į Vakarų Europą. Baltijos kraštai neturėjo tokio pasirinkimo. Todėl nėra Baltijos kraštų kaltė, kad dabar jie yra truputį atsilikę nuo kai kurių buvusių Sovietų Sąjungos satelitų. Juk griuvus Sovietų Sąjungai, ir Vengrija, ir Čekija, ir Lenkija jau turėjo pagrindus perėjimui į demokratiją ir į laisvos rinkos ūkį. Gi Baltijos kraštai turėjo viską pradėti kurti beveik iš nieko. Reikia beveik laikyti stebuklu, kad pagal FH rodiklius jie yra net toliau pažengę, negu tokia Bulgarija, Rumunija ar Albanija, kurios ir prie sovietų buvo beveik nepriklausomos valstybės. Tikėkimės, kad iki 2007 metų Lietuva pralenks ir Vengriją, Čekiją bei Lenkiją.

Koplytstulpis Rumšiškių buities muziejuje

V. Kapočiaus nuotr.

- Kuris Lietuvos istorijos periodas jums pats įdomiausias?
- Laikui bėgant vis daugiau domėjausi pačia naujausia istorija, XX amžiumi, nepriklausomybės laikotarpiu; taip pat šiuo metu mane domina Antrojo pasaulinio karo reikšmė Lietuvos istorijoje. Renku medžiagą veikalui "Lietuvos istorija okupacijų laikotarpiu", kuris apimtų 1939-1940 metus ir vėlesnius - iki Antrojo pasaulinio karo pabaigos.

- Triūsdamas Lietuvos archyvuose ir besidomėdamas to laikotarpio Lietuvos istorija, ar sužinojote ką nors naujo?
- Iš tikrųjų labai daug naujo sužinojau, kadangi apskritai per pastarąjį dešimtmetį atsivėrus archyvams (ir, žinoma, tam tikra prasme atsivėrus visuomenei), atsirado galimybių atvirai mokslškai tyrinėti Lietuvos istoriją. Žinoma, yra naujų duomenų - pavyzdžiui, apie ketvirtą dešimtmečio visuomenės santykius su valstybe. Mano nuomone, vienas iš geriausių veikalų, istorikų parašytų per pastaruosius dvejus metus, yra Liudo Truskaus "Antano Smetonos biografija". Niekur vyravo Lietuvoje nuo 1927 iki 1940 metų, aptarimo. Tai tikrai stipri istorinė analizė. O dėl okupacijų laikotarpio medžiagos dabar yra daugiau ir ją galima įvairiai vertinti. Žinoma, kai kas skamba kontroversiškai, ir nuomonės išsiskirs. Bus įvairių metodologinių požiūrių į šiuos klausimus, bet, mano nuomone, tai visai normalu.

- Tarp tų kontroversiškų dalykų galbūt galėtume paminėti ir istoriko Petro Butkaus prieš keletą metų Maskvos archyvuose surastus ir paskelbtus faktus apie tai, jog prieš karą tautininkų partijos valdžia labai glaudžiai bendradarbiavo su Kremliumi, net jų spauda buvo finansuojama iš Maskvos. Ar jums, kaip istorikui, daro įspūdį tokie atradimai?
- Tais laikais visoje Europoje vyko įvairiausių machinacijų. Beje, Truskos knygoje yra pažymėta ir įrodyta, kad tautininkų požiūris į Sovietų Sąjungą trečiojo dešimtmečio viduryje nebuvo taip jau labai neigiamas. Visos Lietuvos partijos turėjo tam tikrus ryšius su užsienio valstybėmis, taip buvo visoje Europoje. Čia aš nematau kažkokio didelio tautininkų susikompromitavimo. Atsiminkime, kad Lietuvos santykiai su Sovietų Sąjunga tarpukaryje buvo paveikti Maskvos požiūrio į Vilniaus klausimą ir gyvavo tam tikra iliuzija, (nukelta į 4 psl.)

ISTORIKO IR DVASININKO PASIKALBĖJIMAS APIE MŪSŲ ISTORIJĄ

1

Su žinomu mūsų išeivijos istoriku ir visuomenininku, profesoriumi Sauliumi Sužiedėliu, kurį moksliniai tyrinėjimai vis dažniau verčia lankytis Vilniuje, kalbasi kunigas Julius Sasnauskas, "Mažosios studijos" vadovas.

- Sužiedėlių pavardė gana garsi lietuvių išeivijoje. Papasakokite plačiau apie savo šeimą.

- Mano tėvas iš Varėnos rajono, Kaniavos kaimo (kaip ir visi Sužiedėliai). Mama kilusi iš Žemųjų, Czeslawo Miloszo tėviškės vietovių. Tėvas baigė istoriją, Rygos universitete studijavo doktorantūroje, prieš karą dar trumpai dėstė bendrąją istoriją Vytauto Didžiojo universitete, paskui perėjo dirbti į Lietuvos mokslų akademiją, kuri buvo įsteigta 1941 metų pavasarį, jau pirmojo soviet-

mečio laikais, ir buvo pirmasis Mokslų akademijos generalinis sekretorius, artimai bendradarbiavo su Biržiška ir Krėve-Mickevičiumi, kurie tuomet tvarkė Akademijos reikalus Vilniuje. Žinoma, po karo, kaip ir daugeliui išeivių, mūsų šeimai teko pasitraukti, pabėgti 1944 metų vasarą. Emigravome į JAV 1948 metais per Kalėdas. Aš gimiau Vokietijoje, Gotos miestelyje, kaip tik karui pasibaigus.

- Kaip klostėsi Jūsų šeimos gyvenimas JAV, ką ten tėvas dirbo?
- Amerikoje mano tėvas redagavo "Darbininką" - pranciškonų leidžiamą savaitraštį. Iš šių pareigų pasitraukė apie 1965 metus, išėjęs į pensiją dar rašė, redagavo Lietuvių enciklopediją, taip pat anglų kalba buvo išleisti 6 tos enciklopedijos tomai. Žodžiu, dirbo mokslinį darbą iki pat gyvenimo pabaigos.

- Taigi Jūsų susidomėjimas istorija gal paveldėtas iš tėvelio?
- Reikia pasakyti, kad mano tėvo bibliotekoje niekad netrūko visokiausių istorinių knygų. Dar visai mažas būdamas pradėjau jas skaityti. Atsimenu, Šapokos istoriją perskaičiau būdamas gal dešimties metų, ir ji man padarė labai didelį įspūdį. Greitai susidomėjau ne tik Lietuvos, bet ir apskritai pasauline istorija. Kai lankiau gimnaziją, neįsivaizdavau kitos mokslo srities.

- Pabaigęs studijas, ar galėjote dirbti savo mėgstamą istoriko darbą?
- Kurį laiką buvo sunku gauti akademinį darbą. Dirbau JAV Teisingumo departamente istoriku-specialistu, paskui trumpai "Amerikos balse". Nuo 1990 metų profesoriauju, dėstau Rusijos, Rytų Europos istoriją.

- Jūsų studijų sritis buvo Rusijos istorija?
- Pas mus tais laikais Lietuvos istorijos specialybės didesniuose universitetuose kaip ir nebuvo. Norint studijuoti Lietuvos istoriją, reikėjo imti Rytų Europos istoriją arba studijuoti Rusijos istorijos katedroje. Pasirinkau tokią disertacijos temą: XIX amžiaus pirmosios pusės Užnemunės valstiečių socialinė ir ekonominė būklė. Medžiagą rinkau Varšuvos universitete kokius pusantrų metų.

■ JAV politikai Baltuosiuose rūmuose ir Kongrese skeptiškai vertino Irako pasiryžimą laikytis pasirašyto susitarimo su Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi Kofi Annan. Bagdadas išpareigojo išleisti JT ginkluotės inspektorius į visus slaplus objektus, tačiau Washingtonas mano, kad tai - dar vienas bandymas laimėti laiko. JAV politikai teigia, kad Irakas pakeitė strategiją ir dabar bandys apgaudinėti inspektorius. Amerikiečių nuomone, Saddam Hussein ir anksčiau yra žadėjęs netrukdyti tikrinti įtartinus objektus, tačiau šių pažadų netesėjo. "Po kiek laiko viskas prasidės iš naujo. Galų gale Irake kils nauja krizė, nes S. Husseinas ims sukčiauti. Esu tuo įsitikinęs visais 100 procentų", - teigė buvęs prezidento Ronald Reagan nacionalinio saugumo tarybos ekspertas Peter Rodman.

■ Lietuvos URM išplatino pareiškimą, kuriame teigiamai įvertino JTO generalinio sekretoriaus Kofi Anan ir Irako vadovybės 1998 m. vasario 23 d. pasirašytą memorandumą. Lietuvos URM taip pat pažymėjo, kad tik besąlyginis Irako bendradarbiavimas su JTO vykdančiam Saugumo tarybos rezoliucijas leis išspręsti krizę diplomatinio būdu.

■ Danijos gynybos ministras Hans Hækkerup interviu JAV savaitraščiui "Defense News" pareiškė, kad Kopenhaga ryžtingai sieks Baltijos valstybių priėmimo į NATO antrajame šio aljanso plėtimo etape, kuris, Danijos nuomone, turėtų įvykti greitai. Pasak ministro, Baltijos valstybėms reikalingos NATO saugumo garantijos, kadangi šios valstybės niekada negalės sukurti tokios teritorinės gynybos, kurios rusai negalėtų iškart įveikti.

AR GALĖS PREZIDENTAS BŪTI LIETUVOS VADOVU?

(atkelta iš 1 psl.)

Konstitucijos žodžiai "grąžinti įgaliojimus" nereiškia "atsistatydinti". Kalbama apie žodžių reikšmes, tų reikšmių santykius, o nuo jų interpretavimo priklauso valstybės gyvenimas.

Konstitucinio Teismo nutarimo ypatumai

Labiausiai KT nutarimo tekste krinta į akį, jog pagrindžiant išvadas visiškai nesiremiam atgautas Nepriklausomybės metais susiklosčiusiais Prezidento ir Vyriausybės instituciniais santykiais. Net neapartamas reikšmingiausias šiuo atžvilgiu precedentas: Aleksandro Abišalos atsistatydinimas, išrinkus prezidentu Algirdą Brazauską, ir naujos Vyriausybės formavimas. Juk anie įvykiai rėmėsi nelyg savaiminiu Lietuvos Konstitucijos interpretavimu, ir visos suinteresuotos valdžios institucijos laikėsi tam tikros aiškos ir "įgaliojimų grąžinimo", ir "atsistatydinimo" reikšmės. Kokia ta reikšmė buvo? Gal anas interpretavimas buvo klaidingas? Šitai, mano galva, buvo būtina konstituciškai solidžiai paaiškinti. Neatsižvelgdamas į precedentą, kitaip tariant, į prezidento Brazausko santykius su vyriausybėmis KT tą tarpą iš esmės iškėlė už konstitucingumo proceso ribų. Nutarimas dabar lyg ir nustato tikrąją naujai išrenkamo prezidento, veikiančios Vyriausybės ir Seimo konstitucinių santykių pradžią. Tad anas laikas atrodo esąs niekinis.

Nors nekrepiama dėmesio į kons-titucingumo raidą ir ypatumus Lietuvoje, tačiau išvadose pasiremiamu nuorodomis į kitas šalis. Štai norint galutinai pagrįsti išvadą, jog Vyriausybės įgaliojimų grąžinimą reikia suvokti kaip savotišką "mandagumo atsistatydinimą", teigiama, kad Lietuvos įgaliojimų grąžinimo procedūra "šiek tiek primena Prancūzijos III Respublikos laikų konstitucinę tradiciją". Ką teisės atžvilgiu reiškia "šiek tiek primena"? Pasirėmimas Prancūzijos III Respublika yra, sakyčiau, kultūrinis kuriozas. Manau, nedaug skaitytojų žino, kada ta Respublika gyvavo. Ogi 1870-1940 metais. Kiek vyriausybių per tą laiką pasikeitė Prancūzijoje, kiek kataklizmai drebinę pasaulį... Suprantama, Lietuva iki 1940-ųjų

neegzistavo, apie jos konstitucinę tradiciją neužsimenama nė žodeliu.

Galima nujausti, jog kolektyvinis autorius KT, formulavęs šį nutarimą, suvokė jo svarbą ir sykiu nenorėjo visko pasakyti iki galo. Tekste labai juntamas netvirtumas. Pacituosiu porą rekomendacijų. Rašoma: "Todėl įgaliojimų grąžinimo po Respublikos prezidento rinkimų atveju valstybės vadovo pavedimas toliau eiti pareigas turėtų būti duodamas tai pačiai vyriausybei". Kodėl nerašoma juridiškai vienareikšmiškai - "turi būti duodamas"? Juk ir be loginės analizės aišku, kad "turėtų" ir "turi" labai skiriasi savo ipareigojančia galia.

Esminis KT neryžtingumas aiškėja bandant jam juridiškai apibūdinti Vyriausybės programą: "Taigi vyriausybės programa vertintina kaip teisinis dokumentas, kuriame pateiktos tam tikro laikotarpio valstybės veiklos gairės. Jis skelbtinas "Valstybės žiniuose". Rašoma "vertintina" ir "skelbtinas", vadinasi, iki KT posėdžio ta programa neturėjo teisinio dokumento statuso ir nebuvo paskelbta "Valstybės žiniuose" (valstybiniai dokumentai išgalioja tik paskelbus juos šiame leidinyje). Tad šiuo atveju jau KT tam tikram tekstui - Vyriausybės programai - bando suteikti įstatymo statusą. Tačiau ar išties suteikia? Man atrodo, jog teisinė norma negali būti įtvirtinama tokiais žodžiais kaip "vertintina".

Vyriausybė ir Vyriausybės programa

KT nutarimo tekste paaiškinama, jog Seimui patvirtinus Vyriausybės programą, ta Vyriausybė turi programą įgyvendinti, kitaip tariant, Vyriausybė yra visiškai suaugusi su savo programa. Tačiau tokiu atveju kyla problema ir pačiam Seimui pareikšti nepasitikėjimą Vyriausybe. Juk tada pirmiausia reikia atmesti visam Seimo įgaliojimų tarpiniui patvirtintą programą. KT perpasakoja vieną esminių suinteresuoto asmens - Lietuvos Respublikos Seimo - atstovo Andriaus Kubiliaus teiginį: "Suinteresuoto asmens atstovas tei-

gė, kad paprastai parlamentinė Seimo dauguma keičiasi tik per Seimo rinkimus. Ši dauguma turi pritarti Vyriausybės programai, t. y. jos darbų planui, kuris yra politinis dokumentas ir kartu Seimo daugumos veiksmų planas visam Seimo įgaliojimų laikui". Mano galva, čia Vyriausybės programa tiesiog mistifikuojama - ji, pasirodo, esanti ir Seimo daugumos, vadinasi, beveik viso Seimo darbo planas. Tačiau juk Seimas ir Vyriausybė - atskiros valdžios šakos, o Vyriausybė - dar ir atsakinga Seimui (tiesa, solidariai, o Ministro Pirmininko atsakomybė nėra aiškiai nusakyta). Gal nesąmoningai, tačiau čia aiškiai išsakyta mūsų valstybės politinė realybė - šiuo metu Seimas yra iš esmės pavaldus Vyriausybei. Aiškinimas, jog parlamentinė dauguma keičiasi tik per Seimo rinkimus, yra labai trumparegiškai suvoktas precedentas. Juk jau dabar Seimo dauguma yra koalicinė, o, pavyzdžiui, skilus konservatorių partijai neabejotinai tektų formuoti naują daugumą. Suprantama, tai tik galimybė, tačiau įstatymų ir politinės tikrovės aiškinimas privalo ir ją turėti omenyje, kad valstybės netikėtai neišiktų konstitucinė krizė. Kita vertus, jau per kitus Seimo rinkimus Seime gali susirinkti 3-4-rių vienodo pajėgumo partijų atstovų, ir Seimo įgaliojimų laikui gali pasikeisti kelios koalicijos. Beje, numatant ir toliau galimybę, kaip tik būtų svarbu stiprinti prezidento, kaip konstitucinio stabilizuojančio veiksnio, galias.

Suprantama, Lietuvos Konstitucijoje esama neaiškių dalykų. Ją skaitant, kyla įspūdis, kad ją rašė žmonės, kurių mentalitete vyravo prezidentinės valdžios vaizdinys, tačiau tikrovėje jie stengėsi kuo daugiau valdžios prisiskirti "savoms" valstybinės valdžios šakoms: ką nors priskyre prezidento kompetencijai, jie tuoj tą kompetenciją stengėsi apriboti. Tačiau svarbiausia - prezidento galios skiriamą ministrą pirmininką, pavadė jam sudaryti Vyriausybę ir tvirtina jos sudėtį (84 str.). Lietuvių kalboje labai aiški yra žodžių "skiria", "paveda", "tvirtina" jėga. Jais nusakomos prezidento, kaip valstybės vadovo, galios. Tos galios

sustiprinamos ir 96 straipsniu, teigiančiu, jog ministrai atsakingi Seimui ir respublikos prezidentui. KT interpretacijos tikslas yra sumenkinti tų Konstitucijoje įrašytų žodžių galią ir sustiprinti žodžio "pritarimu" reikšmę.

Gali būti, jog kolektyviniam autoriui KT dar ne kartą teks aiškinti Lietuvos Konstituciją ir šitaip vykdyti savo ypatingą misiją - užtikrinti valdančių galių pusiausvyrą, neleisti, kad vienos Konstitucijos galios būtų stiprinamos kitų sąskaita. Sykiu labai svarbu, kad KT interpretacijos pačios netaptų konstitucinėmis problemomis, kurioms spręsti reikės savo interpretacijų.

Ar išnaudos Prezidentas Konstitucijos teikiamas galimybes?

Šiuo metu naujai išrinkto prezidento komandai aktualiausias, sakyčiau, konstitucinis uždavinys, būtų išsiaiškinti, kas ištis teigiama Konstitucijos 96 str., kuriame rašoma, jog ministrai at-

sakingi ir Respublikos prezidentui. Juk šis straipsnis iš esmės versta verčia Prezidentą tiesiogiai dalyvauti valdant valstybę, o ne būti vien Lietuvos atstovu. Būtinai sukurti tos atsakomybės teisinį mechanizmą. Reikėtų stengtis ir realiai įgyvendinti Konstitucijos 140 str.: "Vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas yra Respublikos Prezidentas". Prezidentui aktualus gali tapti Konstitucijos 89 str., kuriame rašoma, jog laikinai pavaduodamas respublikos prezidentą Seimo pirmininkas negali skelbti pirmalaikių Seimo rinkimų, atleisti ar skirti ministrų be Seimo sutikimo. Vadinasi, gali keisti ministrus, užsitikrinęs Seimo pritarimą, be, tarkim, išvykusio ir susirgusio prezidento pritarimo. Susiklosčius tam tikrai politinei situacijai, ši galimybė gali tapti teisiniu politinio nestabilumo pagrindu. O juk norėtusi gyventi be nestabilumo, sukrėtimų ir, aišku, konstitucinių dviprasmybių.

Lietuviškos Užgavėnių kaukės

V. Kapočiaus nuotr.

Pagyrimas melui

(atkelta iš 2 psl.)

knaga apie buvusią Sovietų Sąjungą. Tačiau ir demokratines šalyse melas prasiskina plačius kelius, nė kiek ne mažiau išmušdamas piliečius iš vėžių.

Tuo ir norėčiau baigti šią apybraižą, parengtą pagal prancūzų savaitraštį "Le Point" (1997.X.4). O nuo savęs pridurčiau klausimą: kur tas drąsus ir linksmas lietuvis, parašysiantis knygą apie mūsų, lietuvišką, melą - senąjį ir dabartinį?

Parengė **G. Dručkutė**
"Naujoji studija"

ISTORIKO IR DVASININKO PASIKALBĖJIMAS APIE MŪSŲ ISTORIJĄ

(atkelta iš 3 psl.)

kad Sovietų Sąjunga galinti atsverti kitų valstybių Vilniaus pripažinimą Lenkijai.

- Būtų smalsu sužinoti Jūsų nuomonę apie Augustiną Voldemarą. Kadaiše pogrindžio spaudoje pasigirdo nuomonė, kad jis galėjęs būti Maskvos saugumo agentas: minėtas labai neaiškus jo vaidmuo vadinamųjų "Keturių komunarų" byloje, taip pat tas netikėtas sunkiai paaiškinamas sugrįžimas į Lietuvą 1940 metais. Kaip Jūs vertinate Augustiną Voldemarą?

- Labai abejoju, kad Voldemaras galėjo būti Maskvos agentas. Tas sugrįžimas į Lietuvą 1940 metų birželio mėnesį - be abejo, gana unikalus jo poelgis. Bet, man atrodo čia buvo tam tikro apsigavimo. Vertinant 1940 metų birželio įvykius, turime atsiminti, kad ne visi Lietuvos veikėjai vienareikšmiškai įvertino susiklosčiusią padėtį, vis dar buvo šokių tokių iliuzijų. Žinoma, tos iliuzijos dingo labai greitai - liepos pradžioje, bet birželio mėnesį jos dar egzistavo.

- Iš archyvų pasirodo žinios, kad 1940 metų vasarą šauliai dalyvauja tuose baryniniuose mitinguose. Ar tai irgi būtų iliuzijų rezultatas?

- Sunku vienareikšmiškai įvertinti tuos įvykius. Aš manau: jei būtų kilęs ginkluotas pasipriešinimas, sovietų armijai įžengus į Lietuvą, tai šitoks triukšmingas ir drąsus savos nepriklausomybės patvirtinimas būtų radikaliai pakeitęs visą situaciją (nors jis, aišku, nebūtų buvęs sėkmingas ginklo prasme). Reikia atsiminti, kad 1939-1940 metais lietuvininkų režimas tam tikra prasme silpnėjo, vis didėjo nepasitenkinimas juo. Ir čia nereikia būtinai kaltinti kokių nors kairiųjų, kadangi iš tų žmonių, kurie aštriai kritikavo Smetonos režimą, kaip yra parodyta Truskos monografijoje, ko gero, pats žymiausias - tai filosofas Stasys Šalkauskis, kuris kaip tik susirūpino dėl tokio režimo diegimo servilizmo (kaip jis tai apibūdino).

- Ar 1940 metų birželio sukilimas neatsveria to nebuvusio pasipriešini-

mo, ar jis nepadarė to, kas turėjo būti padaryta 1940 metais?

- Mano nuomonė galbūt bus mažumos nuomonė, bet aš sakyčiau - ne. Pirmas dalykas: tas sukilimas įvyko aiškiai išivaizduojant kažkokią karinę sąjungą su Vokietija. O ginkluotas pasipriešinimas 1940 metų vasarą būtų buvęs visai kitokio pobūdžio - grynas Lietuvos pasipriešinimas svetimam invazijai. 1940 metų sukilimas, kad ir kaip mes jį vertintume kaip didvyrišką (pagerbdami žuvusiuosius, kurie tikrai pasilaikė tėvynei), vis dėlto vyko tam tikrame kontekste, kuris buvo politiškai pavojingas, ir jis visiems laikams nuspalvino tą sukilimą truputį kitaip.

- Tyrinėdamas vokiečių okupacijos laikotarpį, neišvengiamai susiduriate su žydų problema. Keista, kad Lietuvoje, kalbant apie žydų genocidą, visur pasigirsta tas "bet": esą žydai dalyvavę NKVD, o lietuviai juos gelbėjo. Vis dėlto kaip dera žiūrėti į žydų genocidą?

- Reikalingas pirmiausia katalikiškas požiūris. Kiekvienas žmogus yra atsakingas už savo veiksmus. Kita vertus, nereikia perdėti ir žydų dalyvavimo komunistinėje veikloje. Jis buvo, to niekas neigia, ypač vidurinėse struktūrose. Bet reikia atsiminti, kad 1940 metų vasarą žydų Lietuvoje gyveno per 200 tūkstančių; tai tie pora tūkstančių, ar net penki tūkstančiai, tokio komunistinio jaunimo (arba netgi keliolika tūkstančių, sakysim, prijauniančių sovietiniam režimui) - vis dėlto aiški mažuma. Manau, kad yra moraliai nepriimtina pirmiausia bandyti apkaltinti pačias aukas, esą jie kažkaip išprovokavo kerštą, o žmonės, kurie šaudė ir žudė, bent iš dalies pateisintini, nes jie veikė aklo keršto vedami. Užuot ieškojus pasiteisinimų ar kažkaip išsisukinėjus, reikia atvirai savęs paklausti: kiek lietuvių dalyvavo, kokia yra lietuvių kaip tautos atsakomybė ir kokia yra individuali atsakomybė. Esu griežtai nusistatęs prieš bet kokios kolektyvinės kaltės argumentus ir manau, kad jeigu mes atsisakome polemikos dėl kolektyvinės kaltės, tai mes turime atsisakyti tos polemikos ir lietuvių, ir žydų atžvilgiu ir nekaltinti visos tautos už dalies kolaborantų veiksmus. Kita vertus, reikia pažiūrėti į šį klausimą taip, kaip į jį žiūrima Vakaruose, t. y. - kad holokaustas buvo tikras genocidas. Kas dalyvavo tame genocide tiesiogiai, yra už tai ir atsakingas.

- Kuo ypatingas žydų genocidas Lietuvoje istoriko akimis?

- Nežinau Lietuvos istorijoje kito tokio įvykio, kai tiek daug žmonių buvo išžudyta per tokį trumpą laikotarpį. Žydų genocidas

(ir čigonų, patekusių į tą pačią naikintinų žmonių ir grupių kategoriją) buvo tuo baisus, kad jis rėmėsi tam tikra pseudomokslinė ideologija, kuri buvo vyriausybės remiama ir buvo totalinio išnaikinimo politika. Čia reikėtų atsiminti, kad bet koks zoologinis-biologinis nacionalizmas, jeigu jis yra supolintintas ir nukreiptas prieš kitus žmones, neišvengiamai veda į genocidinę mąstyseną. Sukuriamas įvaizdis, jog priešas yra blogas ne todėl, kad jis turi tam tikrus įsitikinimus, o todėl, kad yra gimęs blogas.

- Ar Lietuvoje buvo toks požiūris į žydus, kuris dabar įvardijamas zoologine-biologine neapykanta?

- Jo tikrai nebūta iki maždaug ketvirtąjo dešimtmečio vidurio arba jis nebuvo populiarus.

- Ar tas požiūris atėjo iš Vokietijos, ar buvo gyvas kokių nors būdu, tik prislopintas, Lietuvoje? Ar krikščionybė prie jo irgi prisidėjo?

- Iš dalies prisidėjo. Bet žinote, tas krikščioniškasis antisemitizmas, kuris egzistavo nuo viduramžių, buvo visai kitoks. Anksčiau žmogus turėjo šansą išsigelbėti, pvz., pereidamas į teisingą tikėjimą, o biologinis antisemitizmas jau neduoda žmogui jokios išeities. Beje, aš dabar kaip tik studijuojau tą antisemitizmą reiškinį Lietuvoje. Sakyčiau, kad iki ketvirtąjo dešimtmečio pradžios Lietuva, palyginti su kitomis Europos šalimis, buvo bene viena iš mažiausiai antisemitinių valstybių - kadangi vyriausybės elitas, įskaitant Antaną Smetoną bei kitus valstybės vadovus, kultūrinis elitas (pvz., Šalkauskis, Biržiška) visuomet smerkė bet kokius išpuolius, kurių pasitaikydavo. Pavyzdžiui, 1929 metais Kaune vyko nemenkas galvų skaldymas ir langu daužymas, žmonės buvo patraukti į teismą, nuteisti. Tačiau ketvirtąjo dešimtmečio viduryje, Smetonos režimui silpnėjant, kai kurių jaunesnių radikalesnių intelektualų ir visuomenės veikėjų mąstysenoje vis dėlto įsigalėjo toks šiek tiek "varganas" nacionalizmas. Šiandieną jis jau aptinkamas ir Macinios raštuose. Tautinėje valstybėje žmonės esą reikia rūšiuoti į tikrus piliečius, t. y. lietuvius, ir į svečius - tai žydai, lenkai ir kiti.

Nežinau, čia gal šiek tiek pasiskolinta iš tų ketvirtąjo dešimtmečio pradžioje Vokietijoje įvestų Nürnbergo įstatymų principų. Taip pat, jeigu skaitysite ketvirtąjo dešimtmečio pabaigos Lietuvos spaudą, pastebėsime, kad ten vis dažnėja antisemitinių pasisakymų. Noriu pabrėžti, kad šitoks reiškinys buvo bendras visai Europai.

(bus daugiau)

Šarūnas Marčiulionis

Jis ir žurnalistas, tačiau kitiems davė interviu dešimt, dvidešimt ar trisdešimt kartų daugiau, nei darė pats. Net sunku tiksliai pasakyti, į kiek tūkstančių klausimų atsakė šis žmogus. Ir linksmų, ir įžūlių, ir kvailių, ir keistų, ir nuolat pasikartojančių.

- Kad apie jį jau viskas žinoma... - sako vieni, bet tuoj pat priduria: - ... bet vis maža, vėl norisi sužinoti ką nors naujo...

...Jis laukė mūsų savo komplekso - viešbučio bei sporto mokyklos - ofise. Visas džinsuotas. Elgėsi familiariai ir draugiškai. Komunikabilus ir gudrus. Šimtus kartų matytas sporto arenose, TV ekranuose, nuotraukose. Visų "išnagrinėtas" nuo galvos iki kojų.

- Turbūt jau atsibodo žurnalistai?

- Ne, kodėl? Nepatinka ieškantys pigių sensacijų, kai akiai galvoja tik apie laikraščio pardavimą. Iš konteksto ištraukia visiškai neesminę pikantišką detalę. Pas mus viskas suplakta - tiek rimti dalykai - politika,

riumi ar savininku?

- Tokia mintis dar nebuvo atėjusi į galvą... Jei reiktų pasirinkti? Iš sporto - "Sports Illustrated". Vienas didžiausių, populiariausių ir solidžiausių sporto leidinių. Neklausinėja sportininko, koks jo populiariausias valgis,

Šarūnas Marčiulionis už nuopelnus Lietuvos sportui buvo apdovanotas Gedimino I-ojo laipsnio ordinu. Nuotraukoje: Šarūnas Marčiulionis su Liet. Prezidentu Algirdu Brazausku po apdovanojimo V. Kapočiaus nuotr.

ekonomika, tiek bulvarinė informacija. Ir kai viskas vienoje krūvoje, žmogui labai sunku atsisirinkti, kur teisybė, o kur išsigalvojimas.

-Beje, tu - žurnalistas. Svajoji tapti žurnalo, laikraščio redakto-

mėgstamiausia akių spalva. Iš "sausų" leidinių pasirinkčiau "The Wall Street Journal". Patikimas ir turintis didelę paklausą.

- Šarūnai, o kokių kvailių klausimų esi sulaukęs iš žurnalistų?

- Esu davęs daug interviu, matęs, kaip klausinėja kitus. Nekečia simpatijų žurnalistas, kai ateina visiškai nepasiruošęs. Iš vakaro prisigėręs alaus tinginiukas ateina akiai. Ką gali atsakyti, kai jis klausia: "Sabonis taip pat liepuvis?!" "Kukočas - lietuvis?" Tokių klausimų Valstijose sulaukdavau. Yra gerų krepšininkų, yra blogų. Taip pat ir žurnalistų.

- Ko tuomet paklaustum, jei pavyktų susitikti su žymiu krepšininku? Sakysim, su Šarūnu Marčiulioniu?

- Ne, Šarūną palikime ramybėje... Labai sudėtinga prieiti ir įdomiai paklausti po žaidimo. Prieš rungtynes paklausia "Kokios nuotaikos?", po - "Ar patenkintas pergale?" Na. - Šarūnas išraiškingai skėsteli rankomis, - ką tuomet gali atsakyti? Paklausčiau, kodėl pasirinkai atitinkamą žaidimo momentą tą ar kitą sprendimą. Kodėl įėjęs aikštelėn, septintą minutę iškart metei, neimetei, po to vėl metei į krepšį? Sportininkas iškart pajaus pagarbą - seki žaidimą, bandai išigilinti į situaciją. Labai svarbu psichologija. Krepšinyje, manau, psichologinis pasiruošimas nulemia maždaug 35% žaidimo baigties.

- Tave sunku išvesti iš pusiausvyros?

- Dabar - lengva. Kantrybė tirpsta ir tirpsta. Imuninė sistema "sėda"... Kad ir tos nelemtos rungtynės su bosniais. Hollywoodas. Patys ima už rankos, traukia, krenta. Nežinau, ar dabar, būdamas aikštelėje, susivaldyčiau. Taip, tai blogai. Tau, komandai, tačiau tai instinktyvi reakcija į nesportišką rezultato siekimą. Mūsiškius tai ir išvedė iš kantrybės...

- Bet tu dabar toliau nuo krepšinio nei prieš metus. Kodėl išvesti iš pusiausvyros lengviau dabar?

- Penkiolika metų. Fizinis, psichologinis "tampymasis", nervų alinimas, traumos, kritimai, atsisistatymai. Nėra taip paprasta.

- Europos čempionato finale Graikijoje, matyt, buvai kaip niekad išvestas iš pusiausvyros. Vargu ar kada nors tave matė labiau įpykusį krepšinio aikštelėje?

- Tuomet visa tai turėjo labai didelę, prasmingą kainą. Per daug visko buvo sudėta ant aukuro. Visi nešėme per tuos metus po kruopelyte.

- Ir tamsiaodį teisėją būtum "suvalges"?

- ...Pasimaišė, jo laimei, Girsks... Bet kai kada teisybė laimi. Praėjusiais metais ši tamsiaodį pagavo mokesčių inspekcija. Ji ir dar du NBA teisėjus. Gaudavo brangius I klasės bilietus ir keisdavo į paprastus. Skirtumą pasilikdavo, o niekur to oficialiai neužfiksudavo... Vadinasi, Graikijoje mūsų visų reakcija nebuvo iš piršto laužta. Jei jis sugebėjo sukčiauti namie, pas savo darbdavius, ko jam nesukčiauti kartą atvažiavus į Europą?

- Persirengimų kambaryje jo nepavijai. O jei būtų tokia galimybė?

- Sunku pasakyti, kas būtų buvę tą akimirka. Nenorėčiau galvoti, kad padaryčiau ką nors labai blogai. Ausį jam nusukti labai norėčiau.

- Tiesa, ką tuomet Tau sakė Aleksandras Džordževičius? Visur apie tai kalba skirtingai.

- Tai nėra politika, teisėjai nekalti, žaidžiama aikštelėje.

Nekelkim nereikalingo dėmesio. Bet tą dėmesį reikėjo sukelti, nes teisėjo sprendimai buvo neteisingi. Nors kažkas šalia manęs iš lietuvių delegacijos šaukė: "Baudos, bus didelės baudos, sankcijos, neišsimokėsime". Ju-

goslavai nenorėjo, kad kiltų skandalas, kad būtų peržaidžiamos rungtynės. Tais metais mes buvom stipresni.

- Džordževičiaus žodžiai nebuvo sakyti iš širdies? Taip reikėjo jiems, todėl jis kažką sakė?

- Jie nėra blogi vyrai. Pažįstu gerai. Ir Džordževičių, ir Vladę (Divacą - aut. past.). Susitinkame, bendraujame, bet aikštelėse mes ne draugai...

- Tą nelemtą finalą žiūrėjai daug kartų?

- Praėjusią savaitę žiūrėjau pirmą kartą. Visas rungtynes.

- Ir liko kažkas (rodau į širdį)?

- Kažkas nepadaryta. O buvo taip arti... (akys šmėkšteli liūdesys).

(...)

- Turbūt kokia nors politinė organizacija siūlė dalyvauti reklaminiame kampanijoje? Marčiulionis balsavo už...

- Ne, ne, vyrai. Tokiuose dalykuose nedalyvauju. Politika man dabar neegzistuoja... Jei paneigsiu tavo klausimą, vadinasi pripažinsiu, jog kažkas buvo, o aš atsisakiau. Aš teigiu - negirdėjau tokių dalykų.

- Diplomatiškas atsakymas. Patinka diplomato darbas?

- Kodėl būti diplomatu? Turėti stalą, ofisą, sekretorę? Juokauju... Ne taip įsivaizduoju tą darbą... Likimas padovanojo galimybę sutikti įvairaus rango žmonių. Būtų neprotinga to nepanaudoti Lietuvos labui.

- O pasiūlymas dirbti Chicagoje garbės konsulu?

- Nieko negirdėjau. Priklijuota etikečių, gaudų kokių tik nori. Toki gaudą girdėjau, bet oficialiai niekas į mane nesikreipė... Lietuvoje pakankamai daug darbų. Nejau viską mesiu ir sėdėsiu kažkokiam ofise? Tai - ne siūlymo ir rinkimosi klausimas.

- Žmonės klausė ir dar klaus. Ar grįši į krepšinį?

- Teoriškai galima, bet neaišku, į koki lygį. O jei man neaišku, į koki lygį galiu grįžti, - kam tada grįžti, gadinti sveikatą, nervus ir kažkam kažką įrodinėti.

- "Žalgiris" pateks į kitą Europos taurės etapą. Tiesa, neaiški vieta grupėje. O jei tau pasiūlytų išbandyti jėgas Kaune? "Žalgiriui" labai trūksta tavo amplua žaidėjo...

- Kilni ir graži mintis. Bet krepšinis sudėtingesnis, nei mums visiems atrodo. Nejau vieną stiprų žaidėją priklįjaves prie komandos iškovojo pergale? Taip gyvenime nėra. Jei tas krepšininkas pelnytų 30-35 taškus, demonstrotų produktyvų žaidimą - ji verta paimti. Bet jei jis žais ne pagal savo įsivaizduojamas galimybes, atims dėmesį, paralyžiuos kitų gerų krepšininkų (galinčių tapti lyderiais, demonstruoti produktyvų žaidimą) veiksmus, - toks pastiprinimas komandai bus balastas.

- Kalbi abstrakčiai. O jei konkrečiau - ar galėtum žaisti už "Žalgirį"?

- Nesportavau. Pasistumdau salėje. Vienas prieš vieną, du prieš du. Nežaidžiau metus. Prie aikštės reikia priprasti. Juk nebus taip: atėjau, ir viskas.

- Bet jei ateis "Žalgirio" vadovai, treneriai ir teigs - tau mėnuo ar pusantro pasiruošimui, tu komandai tinkamas. Iškart atmesį pasiūlymą?

- Oi, ta žurnalisto duona! - juokiasi. - Nemanau, kad sudėrinčiau šiuos darbus. Tai, ką dabar dirbu, bandau įgyvendinti, sunku atidėti keliems mėnesiams.

- Esi šalies krepšinio rinktinės konsultantas. Graži misija - padėti šalies komandai. Tačiau girdisi ir pikty kalbų, apkalbų.

- Neįsivaizduoju. Jei turiu laisvo nuo darbo laiko - padėdau. Jonas prašė (J. Kazlauskas - rinktinės vyr. treneris - aut. past.), mat nuo praėjusių metų liko ta pati taktika. Galiu padėti. Neatsakiau. Neperšoksiu nei asistentu, nei trenerio... Nesuprantu, kaip gali tarpusavy peštis du treneriai ir viešai išversti apatinį trikotažą. Nesupratu, kaip žaidėjas gali per laikraščius badytis "špygomis"? Eik aikštelėn ir išsprendk tą klausimą.

- Girdėjosi pikty liežuvių, jog nepatenkinti Kazlausku todėl, kad jam padeda Šarūnas Marčiulionis.

- Nematau logikos. Koks tikslas tai sakyti? Išpuoliai prieš Kazlauską? Nemanau, kad jie natūralūs. Nežinau, kas konkrečiai tai daro, bet galiu numatyti. Apmaudu už tokius greitus sprendimus. Prie gero tai nepriveda. Kažkur turi būti žmogus, stumiamas ton vieton. Bet to (nukelta į 7 psl.)

- Kaziuko mugė Bostone įvyks kovo 8 d. Lietuvių Piliečių klube.

- Chicagos Balzeko muziejui gydytojas ir filantropas dr. Jonas Adomavičius paaukojo 21 tapybos ir grafikos darbą.

- Kaziuko mugė Cleveland, OH, įvyks balandžio 5 d.

- Vasario 16 d. parodos "Algimanto Kezio retrospektyva" atidarymas įvyko vasario 20 d. Chicagos Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje.

- ALRK Federacijos "Dainavos" jaunimo stovyklos 40 metų sukakčiai paminėti koncertas kovo 21 d. vyks Chicagos Jaunimo Centre. Programą atliks "Dainavos" meno ansamblio vyrų oktetas.

- Washington, DC, skautiškoji Kaziuko mugė įvyks kovo 22 d. St. Elizabeth's School, Rockwell, MD.

- Pirmosios Floridos Lietuvių Dienos įvyko vasario 19-20 dienomis St. Petersburg, FL. Organizatoriai ir vadovai: Angelė Karnienė ir Mečys Šilkaitis.

- Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Giedrius Apuokas paskirtas karjeros konsulu Chicagoje ir šias pareigas jau perėmė.

- Dr. Gediminas Balukas Lietuvių dailės muziejaus, Lemont, IL, tarybos ir valdybos posėdyje išrinktas muziejaus garbės pirmininku.

- "Laisvės puota" paminėti 80 metų sukaktį 1918 vasario 16 d. paskelbtos Lietuvos nepriklausomybės rengiama kovo 22 d. Willowbrook Ballroom salėje, Chicagoje. Rengia LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba.

- "Draugo" metinis koncertas įvyks kovo 29 d. Chicagos Jaunimo Centre. Programą atliks "Aras" iš Toronto.

- Trisdešimt pirmoji Mokytojų studijų savaitė rengiama rugpjūčio 9-16 dienomis Dainavoje. LB Švietimo taryba kviečia mokytojus dalyvauti.

- JAV LB Švietimo tarybos paskelbto piešinių ir rašinių konkurso vertinimo komisiją sudaro: pradinės mokyklos piešinių konkurso - Victoria Matranga, Aldona Rauchienė ir Dalia Šlenienė; rašinių konkurso - Rasa Stanilytė, Rūta Koncienė ir Aldona Rauchienė. Aukštesniosios mokyklos rašinių vertinimo komisiją sudaro: Alicija Brazaitienė, Regina Kučienė ir Gražina Sturonienė. Konkursas baigiasi kovo 31 d. Komisija jau yra gavusi kelis darbus. Konkurso dalyviai darbus siunčia Švietimo tarybai, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441-8680.

- Lietuviškų mokyklų už Lietuvos ribų rašinių konkurso, pravedamo PLB Švietimo komisijos, mecenatas jau antri metai iš eilės - Raimundas Grigaliūnas. Pereitais metais konkurse dalyvavo 26 mokiniai, pasireiškę tautinės savimonės mintimis. Šių metų tematika: šeimos, mokyklos ir draugų įtaka. Šiais metais tikimės daugiau dalyvaujančių, nes yra kviečiami Gudijos ir Maskvos lietuviškų mokyklų mokiniai. Punks konkurso koordinatorių yra mokyti. Antanas Šliaužys, Pietryčių Lietuvos - Virginija Grybaitė ir Karaliaučiaus - Juozas Miliūnas.

Arbatpinigiai

(atkelta iš 2 psl.)

kur pats klientas pasitarnauja, nereikia jokių arbatpinigių, nebent patarnautojas atneša valgi, papildo gėrimą ir nuvalo stalą - duodama 10%. Jei maistas iš restorano išsinešamas - 1-2 dol., jei patarnautojas sudeša maistą. Picos pristatytojui duodama 2-3 dol. už vieną, 5-10 dol. už didelį užsakymą. Rūbinės patarnautojui - 1 dol., restorano muzikantui 1-5 dol., vaikščiojančiam muzikantui - porą dolerių, jei jūs prašėte, kad ką nors jums pagrotų.

Viešbučiuose: durininkui - 2-3 dol., kai atvykstate, ar išvykstate, kada jis nurodo nešikui (bellhop), kur nešti jūsų lagaminus, 1 dol. už taksį pašaukima, bellhop - 1-1.50 už kiekvieną bagažo vieneta, "Room Service servers" - 10-15%, jei tai neįrašyta į sąskaitą; tarnaitė - 1-2 dol. kas dieną palikti vokelyje, ant kurio užrašoma "housekeeper". "Valets" 1-2 dol. už automobilio pastatymą, 1-2 dol. už jo pristatymą. Baseinų aptarnautojams nereikia duoti arbatpinigių, nebent už specialius patarnavi-

mus: kėdžių atnešimą, pripūtimą baseino matrasų ir t.t.

Stotyse: Skycaps - 1 dol. už kiekvieną bagažo vieneta, galima duoti dar 1-2 dol., jei paima nuo šaligatvio, bet nebūtinai. Nešėjui - 1 dol. už 1 bagažo vieneta, limo ar van vairuotojui - 15%, "courtesy shuttle driver" - 1 dol.

Kiti arbatpinigiai: batų valytojui - 1-2 dol., nemokamame bare priėmimuose - 1 dol. už kiekvieną atsilankymą prie baro. Krautuvių kosmetikos skyriuose už "make-ups" nereikia arbatpinigių, nebent tai užtruko ilgiau, negu 15 minučių ir jūs nieko nenupirkote. Kelionių vadovams (tour guide) - 1-2 dol. cruise ships kelionėse - maždaug 8 dol. arbatpinigių kasdien.

JAV LB Krašto Valdybos Socialinių Reikalų Taryba Paruošė: **Birutė Jasaitienė**, **Aldona Šmulskštienė** Naudotasi "Chicago Tribune", 1997.12.23.

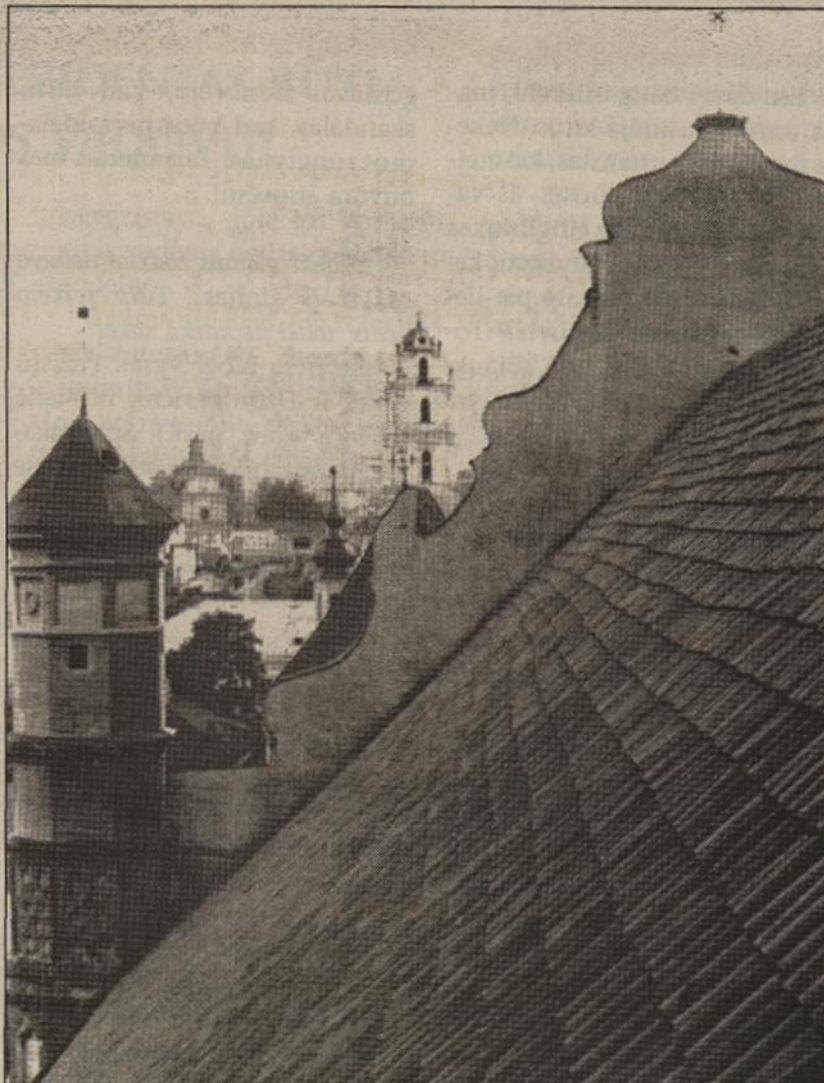
Pusmečio aukos Kultūros Židiniui

Per paskutinį pusmetį (nuo 1997 m. liepos 1 d. iki gruodžio 31 d.) iš 115-kos asmenų (ar 87 šeimų) ir iš vienuolikos organizacijų gauta \$10,366. Aukotojų pusmečio aukos ir nario mokesčiai sąraše nurodyti prieš aukotojų pavardes. Skliaustuose po kiekvienos pavardės duodama aukotojo ar šeimos aukų suma nuo Kultūros Židinio (KŽ) steigimo pradžios. Židinio vadovybė yra patenkinta žymiai padidėjusiomis rudens pusmečio aukomis ir rėmėjų gausumu. Šio pusmečio 87 šeimų ar asmenų ir 11 organizacijų parama Židiniui dramatiškai viršija pavasario aukas iš 9 aukotojų ir 4 organizacijų. Taigi, po KŽ-io metinio suvažiavimo, į rudens aukų vąžą atsiliepė 13 kartų daugiau asmenų ir 3 kartus daugiau organizacijų.

Asmeninių aukų sąrašas:
\$1,000 - Anoniminis Rėmėjas (\$4,600), \$535 - Estate of Valery Masones (\$11,533), \$175 - P. I. R. ir R. Gvildžiai (\$1,890), \$80 - I. ir V. Kiliai (\$355). Po \$75 - Dr. J. ir D. Bilėnai (\$2,315), T. I. ir R. Jasaičiai (\$1,610), E. Liobienė (\$915), I. ir J. Vilgaliai (\$2,105). \$60 - A. Reivitis (\$385). Po \$50 - E. ir J. Andriušiai (\$375), J. Bagdas (\$900), G. ir S. Bobeliai (\$360), D. Bobelienė (\$2,715), R. ir A. Česnavičiai (\$941), Z. Dičpinigaitis (\$495), A. Janavičienė (\$75), Ž. ir Z. Juriai (\$805), A. ir V. Katinais (\$1,030), D. ir R. Keziai (\$725), Dr. A. Laucis (\$300), E. ir D. Laukiai (\$410), M. Laurinaitis (\$220), L. ir V. Milukai (\$2,048), Nesiskelbiančis Aukotojas (\$50), Kun. V. Palubinskas (\$175), P. Press (\$100),

M. ir Z. Raulinaičiai (\$1,590), A. ir J. Rygeliai (\$150), A. Vakselis (\$2,129), M. ir V. Žukauskai (\$323), N. Žukauskas (\$210). \$40 - V. Maželis (\$837), \$35 - R. Gaudis (\$709), \$30 - A. Ruzgas (\$430).

Po \$25 - R. Alinskienė (\$705), D. Anonienė (\$1,240), A. Armonas (\$350), R. Balsienė (\$2,103), Tėv. P. Barius (\$300), R. Bork (\$110), R. Brakas (\$85), K. Butkus (\$495), O. Danisevičiūtė (\$615), A. Dėdinas (\$190), P. Dičpinigaitis (\$125), A. Elskus (\$345), Tėv. P. Giedgaudas (\$150), M. Gluda (\$150), A. ir R. Gudaičiai (\$225), M. Jankauskas (\$75), Z. Jankauskas (\$75), V. Jankauskienė (\$1,352), S. Karmazinas (\$535), V. ir K. Kazlauskiai (\$785), V. Kirkyla (\$175), R. Klybas (\$125), L. Kulikauskas (\$330), L. Lileika (\$645), A. Mačiulaitis (\$375), Brolis P. Malukas (\$150), J. Matulaitienė (\$435), K. Miklas (\$400), J. Milukas, Jr. (\$75), V. Nakutavičius (\$190), Dr. B. Nemickas (\$277), K. Nemickas (\$275), P. Palys (\$675), A. Petrikas (\$205), Dr. A. Rubšys (\$2,040), P. Sabalis (\$50), A. ir D. Šilbajoriai (\$4,729), K. Simaitienė (\$1,655), Amb. A. Simutis (\$435), S. Skobeikienė (\$910), G. Stankūnienė (\$688), R. Šlepetys (\$345), M. ir D. Šulaičiai (\$535), J. Trajonienė (\$250), Dr. R. Vaičaitis (\$540), E. Valiūnienė (\$1,085), A. Valiūšaitis (\$205), A. Vedeckas (\$250). Po \$20 - P. Bivainis (\$240), E. Staknys (\$1,020), E. Zuikis (\$80). Po \$10 - J. Keleras (\$10) ir P. Laučiškis (\$30).

Vilniaus senamiesčio architektūra

V. Kelero nuotr.

Aukos iš organizacijų:

\$2,000 - Lietuvių Fondas, po \$1000 - Liet. Atletų Klubas ir Tautos Fondas, \$277 - United Way of NYC (gauta nuo L. Vebeliūno ir R. Keller algų atskaitymų Brooklyn Union korporacijoje). Po \$50 - Balfas, Bushwick LB, Queens LB, Liet. Kat. Moterų Kult. Draugija, Tėvai Pranciškoniai. \$25 - NYC LB. \$10 - LB apyl. Versmė. KŽ-io Kavinės pelnas - \$1,167 (lapkričio mėn. - \$380 ir gruodžio mėn. - \$787).

Aukos mirusiųjų atminimui (įskaitytos į asmenų aukas): už a. a. Dr. Haliną Montvilienę - \$50 aukojo M. ir J. Raulinaičiai; už a. a. Bronę Lukoševičienę - po \$50 aukojo Dr. J. ir D. Bilėnai, L. ir V. Milukai, I. ir J. Vilgaliai, \$30 - I. ir V. Kiliai ir \$20 aukojo M. ir D. Šulaičiai.

Kultūros Židinio vadovybė dėkoja visiems už paramą aukomis, nario mokesčiais ir už atsilankymą parengimuose ir KŽ-io kavinėje, kurių visas pelnas skiriamas KŽ-io išlaikymui. Pri-

mename, kad KŽ-io nario mokesčiai yra \$50 - organizacijoms, \$25 - asmenims ir \$10 - naujai atvykusiems iš Lietuvos. Čekius galima rašyti: Lithuanian Cultural Center vardu. Visos aukos ir nario mokesčiai yra atleidžiami nuo valstybinių mokesčių.

Atsiprašome už bet kokią klaidą ar praleidimą. Tai pastebėję, praneškite KŽ-iui adresu: Lithuanian Cultural Center, 355 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910 ar tel: (718) 235-8386.

Kultūros Židinio Vadovybė

Skelbkites
DARBININKE
pasidalinkite
džiaugsmu, sveikinkite,
išreikškite
užuojautą,
pirkite, parduokite!
(718) - 827-1351

Jūsų pageldavimai - mūsų rūpestis

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- Skambučiai į Lietuvą - 62 c/minutę
- Pinigų pervedimas į Lietuvą
- Didžiausia lietuviška parduotuvė "DOVANA"

FEBRUARY-MARCH PICK-UP SCHEDULE*

Brooklyn, NY	Feb. 21	12-4 PM
Lowell, MA	Feb. 27	12-1 PM
Lawrence, MA	Feb. 27	2-3 PM
Nashua, NH	Feb. 27	4-5 PM
Worcester, MA	Feb. 28	12-3 PM
Athol, MA	Mar. 2	4:30-5:30 PM
Kennebunkport, ME	Mar. 3	12-1 PM
Centerville, MA	Mar. 4	3-5 PM
Brockton, MA	Mar. 5	3-5:30 PM
Waterbury, CT	Mar. 7	9:30-11 AM
Hartford, CT	Mar. 7	12-2 PM
Norwood, MA	Mar. 9	5:30-6:30 PM
Putnam, CT	Mar. 11	1-2:30 PM
Providence, RI	Mar. 11	4-6 PM
Albany, NY	Mar. 12	7-8 PM
Binghamton, NY	Mar. 13	9-10:30 AM
Scranton, PA	Mar. 13	12-1:30 PM
Frackville, PA	Mar. 13	4:30-5:30 PM
Philadelphia, PA	Mar. 14	9:30-11:30 AM
Brooklyn, NY	Mar. 14	2-5 PM
Bridgeport, CT	Mar. 14	7-8 PM

*EASTER CONTAINER TO LITHUANIA

Lietuvių kelionė į

HAWAII

rugsėjo 12 - 19

laivu SS INDEPENDENCE aplankysime HONOLULU, KAUAI, MAUI, HILO ir KONA.

Kelionę Hawajuose galima dar pratęsti. Kaina nuo \$1,996 iki \$2,371 (priklausomai nuo kajutės laive).

Į KAINĄ IEINA:

• Skrydžiai iš visų pagrindinių JAV miestų į Honolulu ir atgal

- Dvivietė kajutė
- Pilnas maistas
- Įvairios programos laive
- Visi uostų mokesčiai
- Hawajų valstybiniai mokesčiai

Paskelbta kaina galioja, įmokėjus pradinį \$300 mokestį iki kovo 10 d. Po kovo 10 d. ta kaina pakyla iki \$391.

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-77-VYTIS

web site: www.vytistours.com

E-Mail: VYT TOURS@EARTHLINK.NET

NY - VILNIUS - NY

\$444 plus mokesčiai

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-77-VYTIS

Internet <http://www.travelfile.com/get/vtours.html>
E-mail: VYT TOURS EARTHLINK.NET

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

MARCH PICK-UP SCHEDULE

March 6	Philadelphia, PA	11-12 noon
March 7	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 9	Whiting, NJ	1-2 pm
March 10	Container cut-off (the last day for pick-up)	
March 11	Newark, NJ	11-12 noon
March 17	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 18	Kearny, NJ	11-12 noon
	Paterson, NJ	1-2 pm
March 20	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
March 21	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information call 914-258-5133
718-348-4709

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$444 r.t.

One way to Vilnius \$350

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

UNIONTOURS

kviečia 1998 metais keliauti su jais.

Siūlo šių kelionių paketus:

APLANKYKITE 3 PABALTIJOS SOSTINES: Taliną, Rygą ir Vilnių. 8 naktys, 9 dienos viešbutyje, skrydis ten ir atgal, angliskai kalbantys gidai, visi bagažų pervedimai ir kt.

PAMATYKITE MIESTUS BALTIJOS REGIONE: 3 naktys viešbutyje. Su skrydžiu arba be jo. Galima pasirinkti: Kopenhagą, Taliną, Helsinkis, Kiel, Rygą, Vilnių, Bergen, Oslo, Varšuvą, St. Petersburg, Stockholm ir Reykjavik.

SKRISKITE Į SMITHSONIAN INSTITUTO rengiamą 30-tąjį METINĮ TAUTINĮ FESTIVALĮ, kuris vyks Nations Mall, Washington, DC, š. m. birželio 25 - 28 ir dar liepos 2 - 5 dienomis. **PIRMĄ KARTĄ DALYVAUS LIETUVA, LATVIJA IR ESTIJA.** Siūlome paketą, į kurį įeina viešbutis bei skrydis ten ir atgal.

1998 m. NAUJOVĖ - kultūriniai kruizai tarp sostinių. Burlaivių (schooner) plaukite iš Stockholmo į Kopenhagą arba atgal. Pamatykite gražųjį pietų Švedijos archipelagą su daugeliu salų.

Apie visas šias keliones gausite daugiau informacijų skambindami ERIKUI (UNIONTOURS) tel. 212 - 683 9500 arba 800-451-9511.

UNIONTOURS

245 Fifth Ave.

New York, NY 10016

Tel. 212 683 9500 800 451 9511 Fax: 212 683 9511

Internet: <http://www.uniontours.com>

E-mail: travel@uniontours.com

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS

KAINOMIS

žiema ir pavasarį, skrisdami į

Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius
ir keliones laivu į Karibų salas,
Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370

(201) 947-2189

Šarūnas Marčiulionis

(atkelta iš 5 psl.)

žmogaus nematau. Išmesti Kazlauską ir pastatyti - ką? Ar mato te ką nors?

- Ko Jūs labiausiai bijote?
- Bijojau... Kai važiuavau į Jungtines Valstijas. Dabar lengviau. Kiekvienam gyvenime būna akimirku, kai reikia pastangu, pasinaudojęs suteiktu momentu, gali daug ką pasiekti. Neišnaudos - tai praeis, liks neįgyvendinta. Būtent tas akimirkas, tuos momentus išnaudojau beveik maksimaliai. Seulas, Barselona. Gaila, nepavyko Graikijoje. Pagal sveikatos būklę, psichologinę, fizinę būseną 1996 metais JAV, Olimpinėse žaidynėse, pranokome patys save. Tai buvo gulgės giesmė.

- Gražesnė gulgės giesmė būtų pasaulio čempionatas 1998 metais. Lietuviai pirmą kartą pateko į tokio rango varžybas.
- Kai kam tai ir bus gulgės giesmė. Bet ne man.

- O Tau? Atvirai...
- Taip toli niekada negalvojau. Čia ne romanas, ne filmas, ne režisūra.

- Tačiau paties darbai - mokykla, viešbutis - verčia teigti, kad visgi galvoji toli į priekį...

- Galvoti kelerius metus į priekį reikia rimtos priežasties. Šiuo atveju - žaidimo lygis... Būti šalia krepšinio - skaudu. Kita veikla atitraukia nuo sentimentų. Net ir būdamas konsultantu nevažinėju į keliones su krepšininkais. Labai skaudu būti čia, bet tik šalia krepšinio. Kartais galvoju, jog per rungtynes galėčiau išsokti aikštelėn, pažaisti, apsisutumdėti. Bet tik dviem kartam.

- Bet tvirtu "ne", kad neišeisi aikštėn, nesakai?

- Kodėl? Ir dabar su vaikais, draugais būnu aikštelėje. Rimtu lygiu? Nemanau...

- Ar yra kompleksų, kuriuos Tau pavyko įveikti per didelius vargus?

- Dar neįveikiau, - šyptelė. - Kiekvienas žmogus turi kompleksų. Vaikystėje - vieni. Kai tau sueina 25, juokiesi iš vaikystės kompleksų, bet turi kitų. Kai tau bus 50 - galbūt juoksiesi iš kompleksų, kuriuos turėjai būdamas 25-erių.

- Palauk, neišsisukinėk. Ar turi kompleksų, tiksliau - kokių?

- Jų yra, yra... Vieną pasakyti? Neįpratau atsipalaiduoti, elgtis natūraliai prie žmonių. Gyvenu pilnakraujį gyvenimą, bet neįpratau prie žvilgsnių. Nejauku. Bet tam, matyt, reikia laiko.

- Norėtum, kad niekas nepažintų?

- Labai... Išskyrimas atitolina nuo realybės. Pradedi kitaip mąstyti. To man jau pakanka. Juolab kad baigėsi sporto laikotarpis. Kažkokie prisiminimai žmoneis liks. Manau, kad kažką visgi žmnėms įprasminome savo žaidimu. Nebus taip vieną dieną: pasakys Sabonis, o žmonės paklaus - kas jis toks?

- Bet tai, jog Tave atpažįsta gatvėje, parduotuvių, paglosto savimeilė?

- Jau paglostyta. Užtenka. Ateina realybė. Ir tas glostymas trunka kasdieniniame gyvenime.

- Tave erzina, kai domisi asmeniniais dalykais: koks tavo apatinis trikotažas, mėgstamas valgis?
- Dabar - ne. Tos sapalionės linksmia, nes prisiklausai įvairių pikantiškų dalykelių ir net stebiesi žmonių fantazija.

- Tave skaudina pokalbiai skrybų tema?

- Ne. Dabar - ne. Skiriasi turbūt 50% žmonių.

- Tačiau žmonėms reikia dievukų, kuriuos galėtų garbinti, menkinti, pažeminti, iškelti. Antra vertus, kai tiksliai nežino skrybų priežasties, pradeda fantazuoti.

- Jie turi teisę galvoti, fantazuoti ką tik nori. Mano teisė jaudintis ir reaguoti ar nekreipti dėmesio. Turiu tiek daug darbu, kad visiškai nekreipiu į tai dėmesio.

- Tai vienas iš kompleksų įveikimo būdų? Nekreipti dėmesio į pokalbas?

- Taip. Prieš 2-3 metus jaudindavausi dėl kalbų ir kalbėlių.

- Tu - tolerantiškas?

- Iki atitinkamos ribos. Galiu daug ką toleruoti, nes daug esu matęs. Žmogaus elgesys nuspėjamas. Kai nenuspėjamas, toleruoti sunkiau, o kai elgesys šokiuroja - reikia imtis priemonių.

- Aplink tave, kaip ir daugelį žymių žmonių, matyt, daug "falšo".
- Žinoma.

- Ir dažnai Tu jautiesi vienišas?

- Kartais. Bet taip būna kiekvienam.

- Tau likimas palankus?

- Tai, ką man davė likimas, labai vertinu ir esu jam dėkingas.

- Ir tavęs nekamuoja sąžinė? Vienas turi tiek, o tu turi TIEK?

- Likimas už mane krepšinio nežaidžia. Man pavyko išnaudoti likimo suteiktą dovaną. Bet po to viskas priklauso nuo tavo darbo, užsispyrimo, noro, aukos. Ar tu pateisinsi tą trumpą likimo atidarytą tarpą, ar - ne. To, ką turiu ir pasiekiau, niekas neatnešė ant padėko.

- Daug dalykų norėtum keisti, jei būtų suteikta tam galimybė?

- Sunku pasakyti. Yra dalykų, kurie priverčia mokyti. Traumos? Būčiau pratęsęs krepšinio karjerą. Bet dabar turiu tai, ką turiu. Nieko nepakeisi. Gailėtis savęs? Tik tuščias laiko praradimas. Padarau išvadas ir stengiuosi nekartoti tų pačių klaidų. Bet ar tie epizodai kada nors pasikartos?

- Šarūnai, o Tu dar turi didelę svajonę?

- Turi būti. Be jų gyventi labai naivu. Bet tam ir yra svajonė, kad jos nepasakyčiau.

- Dėkui už pokalbį. Teliko paklausti, ar nuoširdžiai atsakinėjai į klausimus?

- Nuoširdžiau negalėjau.

Kalbėjosi **Darius Sėlenis**
Sutrupinta iš "Kauno dienos"

Džiugu, kai matai žmogų, su laukusį garbaus amžiaus, tačiau jaunatviškai atrodantį, žvalų ir sveiką. Toks yra mūsų St. Peterburgo telkinio gyventojas, veiklus Antanas Gudonis, kuris šiemet sausio 16 dieną Lietuvos klubo salėje atšventė savo 80 metų gimimo sukaktį. Į suakutvininko suruoštą jaukų pobūvį susirinko arti 300 jo artimųjų, draugų bei pažįstamų.

Antanas Gudonis gimė 1918 m. sausio 16 d., Brooklyne, NY. 1921 m. jo tėvai, o kartu ir mažasis Antanukas grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Utenos apskr., Aluntos valsčiuje. Čia jie nusipirko Kaniukų dvarą. Antanukas, baigęs pradžios mokyklą, įstojo į Utenos gimnaziją, bet po dvejų metų persikėlė į "Aušros" gimnaziją Kaune. Būdamas sep-

Žiemos "ruonių" maudyklės Palangoje jau tapo tradicinėmis

V. Kapočiaus nuotr.

DARBININKUI paremti aukojo:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 20 dol.: Bernice Strikauskas, Phoenix, AZ; F. Radis, Hot Springs, AZ; A. E. Daukantas, Santa Monica, CA; Vyt. Cekanauskas, Westlake Village, CA; B. Vilcinskas, New Britain, CT; Sisters of the Immaculate Conception, Putnam, CT; Mrs. J. Valiusaitis, Stamford, CT; J. Stapulionis, Waterbury, CT; J. Bruzas, Woodstock, CT; Irena Donovan, Boulder, CO; Danute Apple, Englewood, CO; Kun. J. Kluonius, Holiday, FL; J. Kučinskas, Miami Beach, FL; A. Šilbajoris, Ormond Beach, FL; J. Wanat, Port Richey, FL; V. A. Gruzdas, St. Petersburg, FL; Mr. V. Rutelionis, St. Pete, FL; St. Vaškys, St. Pete Beach, FL; Kun. L. Musteikis, Sunny Hills, FL; Birutė Jasaitis, Chicago, IL; Vyt. Juodka, Chicago, IL; K. G. Ambrozaitis, MD, Chesterton, IN; A. J. Janks, Elkton, MD; J. B. Baksys, Boston, MA; Vincas Vizbaras, Dorchester, MA; Elena Simanavicius, Marstons Mills, MA; St. Racys, Milton, MA; Mrs. P. Shapras, Wilbraham, MA; V. Norkevičius, Farmington Hills, MI; Br. Skrabilus, Walpole, MA; Kun. J. J. Adomaitis, Mackinaw City, MI; Kun. L. Jocyus, Mackinaw City, MI; Alf. Mikalainis,

Franklin, NH; Ant. Pocius, Elizabeth, NJ; J. Serafinas, Elizabeth, NJ; Emilija Stankuniene - Stanton, Elizabeth, NJ; J. Budraitis, Harrington Park, NJ; V. Kudirka, Linden, NJ; K. Sestokas, Rahway, NJ; J. Marcis, So. Amboy, NJ; D. Surdenas, Turnerville, NJ; Br. Rutkunas, Bayville, NY; Janina Bagdas, Douglaston, NY; E. Laukys, Ft. Salonga, NY; W. Dirma, Mastic Beach, NY; A. J. Miknius, New York, NY; J. Andrusis, Woodhaven, NY; Genovaitė Diržys, Woodhaven, NY; Petre Dubauskas, Woodhaven, NY; Zina Jankauskas, Woodhaven, NY; Josepha Senken, Woodhaven, NY; Ona Zilionis, No. Olmsted, OH; A. Gudecauskas, Coventry, RI; Nancy Guobaitis, Edgefield, SC.

Po 15 dol.: J. Beniunas, Hartford, CT; P. Karosas, New Britain, CT; I. K. Slavinskas, Indiantic, FL; Valerija Sileikis, Port Orange, FL; V. Salciunas, Port St. Lucie, FL; St. Bakutis, St. Petersburg, FL; V. Macys, Sunny Hills, FL; E. Surdokas, Baltimore, MD; Ramona Menkeliunas, Worcester, MA; S. T. Dembauskas, Kendall Pk., NJ; J. J. Sabaliauskas, Blairstown, NY; J. A. Vigelis, Cherry Hill, NY; A. Elskus, New York, NY; J. Krivickas, Richmond Hill, NY; J. Burdulis, Shirley, NY; A. J. Gruodis, Wappinger Falls, NY; V. Silenas, Euclid, OH.

Po 10 dol.: Anna Balsis, Scottsdale, AZ; Genovaitė Slepakovas, Escondido, CA; J. Narkevicius, Los Angeles, CA; Lilia Petrulis, New Canaan, CT; Z. Merkevicius, East Haven, CT; V. Juozokas, Newington, CT; V. Radzevicius, Norwalk, CT; H. V. Vaitaitis, Old Saybrook, CT; J. Rygelis, Thompson, CT; J. Gelumbauskas, Waterbury, CT; Wm. Kazlauskas, Waterbury, CT; J. Shatas, Waterbury, CT; Constanca Tylius, Washington, DC; Victoria Dėdinas, Sunny Hills, FL; J. Arminas, Port St. Lucie, FL; V. Sakas, St. Petersburg, FL; J. ir R. Mikaila, Seminole, FL; T. V. Staskus, Seminole, FL; J. Vizgirda, Seminole, FL; P. Mackus, Sunny Hills, FL; A. L. Stepaitis, Arlington Hgts, IL; J. Masilionis, Chicago, IL; J. Tricis, Chicago, IL; Sophie Dameika, Durand, IL; V. Kasniunas, Beverly Shores, IN; G. Mikuzis, Baltimore, MD; Alb. Prasciunas, Baltimore, MD; R. K. Gruodis, Mt. Airy, MD; St. Eiva, Brockton, MA; Ursula S. Narkus, Lawrence, MA; P. P. Molis, Shrewsbury, MA; St. Rudys, Uxbridge, MA; J. Maskeliunas, Webster, MA; C. J. Bazikas, Worcester, MA; S. Simoliunas, Detroit, MI; Aug. Dumbra, Saginaw, MI; S. Lukas, Elizabeth, NJ; E. R. Vigelis, Lindenwold, NJ; J. Ramas - Ramanauskas, Metuchen, NJ; Kotryna Graudis, Milltown, NJ; Marija Majauskas, Mt. Laurel, NJ; Olga Wysocki, Parlin, NJ; Ch.

Lakatauskis, Somerville, NJ; K. Daugela, Bedford, NH; J. Lukosius, Brooklyn, NY; Rev. Zenon A. Smilga, Fishers Island, NY; T. K. Jasaitis, Great Neck, NY; Nijolė Baltrulionis, Jamaica, NY; F. Laukaitis, Lynbrook, NY; F. Marcis, Reno, NV; A. G. Maculaitis, Valley Stream, NY; Z. Prusas, Chillicothe, OH; R. A. Zinas, Bethlehem, PA; Rev. G. Degutis, Philadelphia, PA; K. Zauka, N. Providence, RI; . Tamasauskas, Philadelphia, PA; Elena Lapinas, Johnson City, TN.

Po 6 dol.: Ona Merkis, So. Boston, MA.

Po 5 dol.: A. Bartys, Sun City, AZ; V. Jurgelevicius, Napa, CA; Kun. Bronius Kaunas, OSJ, Santa Cruz, CA; K. Kaminskas, Ansonia, CT; Nijolė Currie, Manchester, CT; V. Pleckaitis, New Haven, CT; Marcelė Žukas, New London, CT; K. Klimavicius, Thompson, CT; St. Kuzminskas, Waterbury, CT; A. Jalinskas, W. Hartford, CT; B. ir K. Gudaitis, Clearwater, FL; J. E. Paliulis, Daytona Beach, FL; Julija Oreska, Deerfield Beach, FL; St. Klīgys, Homosassa, FL; J. Garla, Juno Beach, FL; V. Zibas, Juno Beach, FL; Sophie Rade, Melbourne, FL; A. ir R. Gudaitis, Ormond Beach, FL; J. Budrikis, St. Petersburg, FL; F. ir V. Misiunas, Stuart, FL; V. E. Bildusas, Montgomery, IL; V. Karalius, Jr., Baltimore, MD; Snipas, Medfield, MA; K. Adomavicius, West Boyls, MA; Josephine Plikun, Worcester, MA; J. Jankus, Redford, MI; F. Rogers, Nutley, NJ; A. A. Liobis, Middlesex, NJ; M. Narusevicius, Paterson, NJ; Mrs. K. Senulis, Paterson, NJ; S. Mazilis, Fishkill, NY; Regina Jarosch, Franklin Sq., NY; H. Miklas, Great Neck, NY; K. ir E. Vainius, Maspeth, NY; Margaret Potts, Montauk, NY; Henrika Graziunas, Richmond Hill, NY; Sadie Dzek, So. Bethlehem, NY; Zofija Sipaila, Wayland, NY; A. Lukosevicius, Woodhaven, NY; L. Bagdonas, Sunny Valley, OR; Eleanor Aleliunas, Pittsburgh, PA; E. ir A. Pesteniai, Phila., PA; A. Kalvaitis, Burke, VA.

Kiekviena auka yra didelė pagal DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išsivijoję priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

Darbštaus žmogaus garbinga sukaktis

Antanas Gudonis

riaus vadovo pareigoms, Antanas įsitraukė į Baltimorės lietuvių gyvenimą: priklausė lietuvių parapijai, dalyvavo JAV LB ir Lietuvių klubo valdyboje, dainavo "Dainos" vyrų chore ir priklausė ALTui.

Apsigyvenęs St. Peterburge, ir čia Antanas dalyvavo lietuviškoje veikloje: su pertraukomis kelerius metus vadovavo Lietuvių klubui arba buvo valdybos narys, o šiais metais išrinktas Lietuvių klubo pirmininku. Be to, jis yra Romo Kalantos šaulių kuopos vadas, Lietuvos Vyčių 174 kuopos pirmininkas, Pensininkų klubo vicepirmininkas ir priklausė ALTo s-gai.

Vakaro programos vadovas A. Jonaitis savo kalboje pabrėžė, jog "Aukščiausias Kūrėjas Antaną apdovanojo aukštu ūgiu, šviesiu protu, gražiu balsu ir organizaciniais sugebėjimais... Iškeliaujančius iš šio pasaulio Šv. Vardo bažnyčioje Antanas pasitinka su žvake, su žvake ir palydi. Kada kapinėse kunigas pašventina amžino poilsio vietą, kada skausmas spaudžia artimųjų širdis, Antanas, žinodamas, kad malda ramina, pradeda giesmę "Marija, Marija".

Antanas Gudonis nuoširdžiai rūpinasi Lietuvos reikalais ir ją remia. Net buvo sugalvojęs Kaune, prie Muzikinio teatro, pastatyti Romui Kalantai paminklą. Vykę net pasitarimai su architektais ir skulptorium. Deja, tuo metu Lietuvoje, pasikeitus vyriausybei, teko šio plano atsisakyti. Tačiau paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę buvo pastatytas Skausmo Kalnelyje prie Veiverių. Lėšos buvo suaukotos šaulių bei jų rėmėjų.

Už visuomeninę veiklą suakutvininkas yra apdovanotas medaliais. Jo krūtinę puošia Vyčių kelių laipsnių bei šaulių medaliai. O taip pat Lietuvos vyriausybės apdovanotas Gedimino ordinu, kurį jam įteikė pre-

zidentas Algirdas Brazauskas.

Kai į salę įžengė suakutvininkas, lydimas žmonos Petronėlės, ir dukters Karolinos, jis buvo sutiktas pobūvio dalyvių gausiais aplodismentais, gi šaulė Irena Kusinskienė prisegė jiems po gėlytę. Kun. Steponui Ropolui, OFM, sukalbėjus palaimus malda, prasidėjo šeiminiųjų paruošta gardi vakarienė, kurios metu buvo pakeltos šampano taurės ir suakutvininkui sugiedota "Ilgiausių metų". Sveikininis raštu perskaitė programos vadovas A. Jonaitis, gi žodžiu atsirado net 12 sveikintojų, kurie pareiškė linkėjimus organizacijai bei savo asmeniškų vardų.

Šių iškilmių meninę programos dalį atliko aktorė Dalila Mackialienė, vyrų "Dainos" vienetas ir Linksmieji broliai.

Irena Kusinskienė įvežė į salę didžiulį kelių pakopų tortą su keliasdešimt degančių žvakučių. Visiems pasivašinus kavute, žodį tarė pats suakutvininkas, pareiškdamas visiems nuoširdžią padėką. Paskutinė kalbėtoja buvo duklė Karolina, kuri savo tėvelį pasveikino suakutvinių proga.

Pasibaigus minėjimo programai ir vaišėms, "Lorelei" orkestrui grojant, pobūvio svečiai mankštino savo kojeles.

Linkime suakutvininkui Antanui ir toliau būti sveikam ir tarnauti lietuvių. **St. Všk.**

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupys (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kun. Bernardas J. Gustas mirė š. m. vasario 16 d. Schenectady, NY. Buvo gimęs 1935 m. Amsterdam, NY; kunigu išventintas 1960 m. gegužės 28 d. Dirbo Vysk. A. Scully High School, Amsterdam, NY. Vėliau klebonavo šv. Juozapo parapijoje Schenectady, NY. Prieš keletą metų susirgo gerklių vėžiu. Pergyveno kelias skaudžias operacijas ir ilgesnį laiką maitinosi tik skystu maistu.

Ji globojo iš Lietuvos atvykusi pusseserė. Pernai vėžys persimetė ir į plaučius. Palaidotas š. m. vasario 21 d.

Pokalbi - seminarą šį sekmadienį, kovo 8 d., rengia **Tautos Fondas** savo patalpose, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY (Kultūros Židinio kieme). Seminarą praves Donatas Banaitis ir Algis Vedeckas tema *Mokesčiai - palikimai - aukos*.

Edita Orlynytė, smuikininkė, Lietuvos Muzikos Akademijos auklėtinė, atliks keletą lietuvių ir tarptautinių muzikų kūrinių Kęstučio Miklo pagerbimo pobūvyje kovo 14 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje. Ji yra plačiai koncertavusi Lietuvoje ir užsieniuose su Vilniaus Styginių Kvartetu ir Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru. Tai bus jos pirmasis pasirodymas Amerikoje.

A. a. Nijolės Stadalnikaitės - Ulėnienės atminimui jos pusseserė Ina Stadalnikaitė - Petkienė, Newport Beach, CA, aukoja **Darbininkui** 30 dol. Nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvių kelionę į Hawajus rugsėjo 12 - 19 dienomis organizuoja kelionių agentūra Vytis. Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.

Sol. Vaclovas Daunoras kovo 7 d. dainuos Puccini operoje "Madame Butterfly", kuri bus perduodama per radiją, WQXR stotį, 2:30 val. popiet, iš Metropolitan operos.

Union Tours, 245 Fifth Ave., New York, NY, turi daug įvairiausių kelionių į Pabaltijo kraštus ir į Smithsonian Instituto rengiamą Metinį Tautinį festivalį, Washington, DC. Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.

Prel. Juozas Antanavičius, Panevėžio katedros klebonas, Apreiškimo parapijoje Brooklyn, NY, vasario 27 - kovo 1 d. pravedė gavėnios rekolekcijas. Preлаты praves rekolekcijas šiose lietuvių kolonijose: St. Petersburg, FL, Cicero, IL, Detroit, MI, Southfield, MI, ir Los Angeles, CA.

Lietuvių Fondas praneša, kad 1998 metų švietimo, kultūros bei kitiems lietuvių išlaikymo poreikiams remti prašymai turi būti įteikti iki šių metų kovo 16 dienos. Prašymus studentų stipendijoms reikia įteikti iki balandžio 15 d.

Lietuvių Fondas taip pat primena, kad šiais metais LF Pelnos skirstymo komisija yra paruošusi naujas prašymų anketų formas tiek studentų stipendijoms gauti, tiek ir bendrai lietuvių išlaikymo paramai. Naujas prašymų anketas galima gauti Lietuvių Fonde, kreipiantis šiuo adresu: Lietuvių Fondas, 14911 127th St., Lemont, IL 60439; tel. (630) 257-1616. Turimų senų prašymų formų prašome nebenaudoti.

Užpildytas naujas prašymų formos prašome atsiųsti paštu arba įteikti asmeniškai Lietuvių Fonde raštineje aukščiau nurodytu adresu. Faksu (Fax) siųstos anketos nebus svarstomos.

Įspūdinga Lietuvos Nepriklausomybės šventė Kultūros Židinyje

New Yorke vasario 15 d., sekmadienį, pamaldomis ir akademine dalimi paminėta Lietuvos Nepriklausomybės šventė.

Pamaldos Maspethe

Šios šventės pamaldos būna laikomos arba Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne arba Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje Maspethe. Šiemet tos pamaldos aukotos Maspethe.

Iškilmingos pamaldos prasidėjo 11:15 val. Mišias aukojo vysk. Paulius Baltakis, OFM, taip pat pasakė ir pamokslą. Vyskupiui asistavo prel. Pranas Bulovas, kun. Stasys Raila ir vietos klebonas kun. Ted Rooney.

Giedojo jungtinis Apreiškimo ir Maspetho parapijų choras. Vadovavo Asta Barkauskienė, vargonais palydėjo Virgilijus Barkauskas. Giedojo lietuviškas giesmės ir mišias.

Žmonių buvo artipilnė bažnyčia. Pamaldose dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Anusas.

Kultūros Židinio kavinėje

Po pamaldų žmonės nuvyko į Kultūros Židinį. Čia lauke plevėsavo JAV ir Lietuvos vėliavos. Automobilų stovėjimo aikštė buvo kone pilnai užpildyta.

Mažojije salėje buvo įrengta tradicinė Židinio kavinė, kurioje išradingai ir puošniai išpuošė Vida Jankauskienė. Ir kiek čia papuošalų, plakatų, kilimų, juostų, gėlių, įvairiausių audinių! Prie stalų pietavo svečiai. Veikė ir baras.

Didžiojoje salėje

Didžiojoje salėje ant sienų buvo iškabinti lietuviškais ornamentais papuošti skydai. Scenoje ant galinės sienos kabėjo vien tik lietuviška vėliava, nuleista žemyn. Daugiau jokių puošmenų. Pasirodė, kad iš vakaro šioje salėje vyko kitas renginys. Tai rytmetį reikėjo salę išvalyti, ir iš esmės pertvarkyti. Vos vos suspėta.

Akademine dalis

Akademine dalis pradėta 3 val. popiet. LB NY apygardos pirmininkas Kęstutis Bileris pradėjo trumpu žodžiu. Šaulių kuopos atstovai inėšė ir pastatė scenoje Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Prie scenos žemai išsiriavo Apreiškimo ir Maspetho parapijų chorai. Jie atliko šią programą: Amerikos ir Lietuvos himnus, po to "Šiaurės pašvaistė" (muz. St. Sodeikos, žodž. B. Brazdžionio), Ūdrio arija iš operos "Pilėnai" (muz. V. Klovos, solo dainavo Povilas Dulke), "Jūra" (muz. A. Raudonikio, žodž. V. Bložės).

Chorui dirigavo Asta Barkauskienė, pianinu pritarė Virgilijus Barkauskas.

Programos atlikėjai: iš k. smuikininkas Vilhelmas Čepinskis, jam akompanavusi Lina Šatkutė, pianistas Gabrielius Alekna

Atsistojimu ir tylos minute pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Įdomią invokaciją sukalbėjo prel. Pr. Bulovas. Toliau ilgesnį sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius prie Jungtinių Tautų dr. Oskaras Jusys. Pagrindinę kalbą pasakė Algis Rimas, New Yorko lietuviams gerai pažįstamas, čia užaugęs, išsilavinęs, tarnavęs Amerikos diplomatinėje tarnyboje, buvęs JAV ambasadoje Vilniuje aukštas pareigūnas. Jo kalba buvo spausdinta pereinamajame "Darbininko" numerioje.

Koncertinė dalis

Koncertinę dalį atliko jauni ir pasižymėję muzikai - pianistas Gabrielius Alekna ir smuikininkas Vilhelmas Čepinskis.

Pianistas Gabrielius Alekna atliko M. K. Čiurlionio Preludą VI, 239 ir R. Schumanno Sonatą G. Minor, op. 22.

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis pačioje pradžioje griežė lietuvišką kūrinių "Kur bakūžė samanota". Kūrinys į programą nebuvo įrašytas. Po to atliko M. Wieniawskio tris kūrinius: Polonezą nr. 1, D Major; Legendą; Variacijas originalia tema, Op. 15.

Pianinu palydėjo Lina Šatkutė. Šie menininkai yra jau pasiekę aukštą lygį, nors dar labai jauni, bet tokie talentingi, su didele ateitimi.

Baigus koncertą, išneštos vėliavos. Algis Vedeckas, Tautos Fondo valdybos pirmininkas, programą baigė pranešdamas apie gautas aukas, kurias tiksliai pasiskelbė rengėjai.

Programai vadovavo Jurgita Vaitkienė, scena ir salę papuošė Ramutė Česnavičienė. Publikos buvo daug, pilnutėlė salė, gal apie 350. Po programos apatinėje salėje dar vyko gyvas judėjimas iki 8-9 val. vak.

Minėjimą rengė LB New Yorko apygardos valdyba, Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius, Tautos Fondas. Jie pirmininkauja paeiliui. Šiemet eilė

Minėjimą pradėjo LB NY Apygardos pirm. Kęstutis Bileris

Invokaciją sakė prel. Pranas Bulovas
Visos nuotraukos S. Narkėliūnaitės

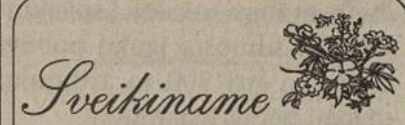
ir buvo Lietuvių Bendruomenės NY apygardos valdybai. (p.j.).

RENGIAMA DAILĖS PARODA

Ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės švente eilę metų Kultūros Židinyje būdavo rengiamos dailės parodos. Tokių parodų surengta 17-ka. Tai buvo lyg kūrybinis vainikas Nepriklausomybės šventei pagerbti.

Ir šiemet suplanuota tokią parodą surengti Vasario 16-osios šventės proga. Parodą rengia ir globoja Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba. Yra buvę atveju, kai vasario viduryje New Yorke siautėdavo sniego pūgos, kurios sutrukdėdavo parodų pasisėkimą. Todėl šiemet ji įvyks **balandžio 4 ir 5 dienomis** Kultūros Židinyje.

Visi dailininkai prašomi dalyvauti parodoje. Smulkesnė informacija bus paskelbta vėliau.

Antanina Tonienė š. m. vasario 16 d. savo šeimos ir artimųjų būrelyje atšventė savo **šimtąjį gimtadienį**. A. Tonienė yra **Irenos Vakslienės** motina. Solenizantė turi vieną dukrą, vieną anūkė, du praanūkius ir du proproanūkius, taigi net penkios generacijos.

SKELBIMAI

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT, 06277 (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius, šeiminkauti. Nori gyventi šeimoje. Skambinti po 5 val. vak. tel. 516-765-5548. Kviesti Reginą. (sk.).

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) **bendrovės savininkas**, Washington, DC, ieško darbininko, kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokeskis \$6.00 į val. Galima dirbti 10-12 val. per dieną su viršvalandžiais. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas **pigus butas** - 130 dol. mėnesiui. Kreiptis tel.: (202) 244-2373. (sk.).

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Tel: (718) 946-8119, kviesti Elą. (sk.).

Išnuomosiu kambarį dirbančiam žmogui. Tel: (718) 458-0578. (sk.).

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Frank Grinchis, Whiting, NY - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, **kovo 14 d.**, šeštadienį, nuo 2 val. iki 5 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **kovo 7 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Klientų patogumui atidaromas naujas poskyris New Yorko mieste. Mūsų agentas **Julius** teiks patarnavimus Jums patogiu laiku. Tel. (718) 348-4709.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.

TAUTOS FONDAS

kviečia visus į

POKALBĖ - SEMINARĄ

tema

MOKESČIAI - PALIKIMAI - AUKOS

sekmadienį, kovo 8 d., 1:00 val. popiet

Tautos Fondo patalpose

351 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Seminarą praves

DONATAS BANAITIS ir ALGIS VEDECKAS

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI
newyorkiečio visuomenės veikėjo žurnalisto

KĘSTUČIO K. MIKLO

PAGERBIME

jo amžiaus 75-mečio proga

šeštadienį, kovo 14 d., 2 val. popiet

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Programoje:

kokteilių valandėlė

sveikinimai

pagrindinis kalbėtojas -

ambasadorius Anicetas Simutis

trumpa meninė programa

pietūs ir atgaiva

Kaina 25 dol. Užsiregistruoti iki kovo 10 d. pas Komiteto sekretorę Malviną Klivečienę, 76-13 85th Road, Woodhaven, NY 11421. Tel. 718 - 296-0406. Čekius rašyti: Lithuanian American Community vardu.

Visus kviečia

JUNGTINIS KOMITETAS,
A. Vakselis, pirmininkas

Neringa Inc. su Nek. Pr. Marijos Sesslerimis
organizuoja ir praveda stovyklas
Neringos stovyklavietėje Vermonte

1998m. NERINGOS STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA Birželio 21-27 dd. - Jauniuoliams 17-20 metų
Birželio 28-liepos 11 dd. - Vaikams 6-10 metų
Liepos 12-26 dd. - Vaikams 10-16 metų
Liepos 26-rugpjūčio 1 dd. - Šeimoms su jaunais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

Rugpjūčio 2-15 dd. - Vaikams 7-16 metų
Rugpjūčio 19-23 dd. - Šeimoms su jaunais vaikais

INFORMACIJA - REGISTRACIJA

kreiptis pas Daną Grajauskaitę:
66 Salisbury Rd #2, Watertown MA 02172
tel: 617-923-4583 e-mail: neringai@yahoo.com